

KP

25

K Y R K P R E S S E N

TORSDAG 12 DECEMBER. NR 25/2019

**Matti Aspvik
lärde sig säga
att han inte vet**

Sidan 8

**Joel Haahtela
skrev en bok om
ett långsamt mirakel**

Sidan 20

**Pingstpastorn
fann 1500-talets
influencer**

Sidan 18

HITTADE SITT KALL I BUTIKSKASSAN

Sidan 2

**LEDAREN: Vi behöver en
kyrka utan fasader** Sidan 5

**Katarina Gäddnäs upptäckte
bästa adventskalendern** Sidan 3

**Unga män och kvinnor ser
olika på sitt prästkall** Sidan 4

RÖTTER I TVÅ KYR

Som tonåring ville Eleftheria Apostolidou byta tillbaka till den ortodoxa kyrkan som hon döpts i. Men istället blev hon konfirmerad, blev hjälpledare, skrev religion i studenten och sökte in till teologin. En måndagsmorgon i butikskassan visste hon: Jag vill bli präst.

TEXT OCH FOTO: **EMELIE WIKBLAD**

Eleftheria Apostolidou är van stå framför människor utrustad med trådlös mikrofon. På söndag kan hon predika i gudstjänsten, för att på måndag leda ett gruppträningspass. Som tonåring ville hon bli skådespelare.

– Men i något skede märkte jag att jag inte vill ha ett yrke där jag hela tiden är tvungen att marknadsföra mig själv.

Hon är född och uppvuxen i Träskända, en halvtimme norr om Helsingfors, med en finskspråkig mamma och grekisk pappa. Förutom finska, svenska och grekiska talar hon även tyska – efter två år som utbytesstudent i Tyskland – engelska och en del holländska. Att resa och lära sig språk hör till hennes stora intressen.

– Min mamma har berättat att jag efter min första svenskatimme på sjuan kom hem och sa: ”Jag älskar det här språket!”

Tron var en naturlig del av hennes uppväxt: hon gick i söndagsskolan och i kyrkan med sin mamma. Hon är döpt i den ortodoxa kyrkan, som hennes pappa tillhörde, och var medlem där sina första sju år.

– Jag minns att jag i något skede när jag var fjorton hade en identitetskris och sa åt mamma: Sen när jag fyller femton, då blir jag ortodox igen.

Men hon gick i skriftskolan och blev hjälpledare, hon ledde barngrupper, var med i församlingens påskdrama. Hon hittade sin plats i församlingen och det väckte intresset för att studera teologi.

– Jag tog studenten i december och på våren kompletterade jag min examen med att skriva

religion, på svenska.

Samma vår jobbade hon i kassan i en matbutik. Hon minns att hon satt och stirrade på väggen framför sig – det var en måndag morgon med få kunder – när hon insåg: det fanns ett jobb där hon kunde kombinera det här, att möta människor, med tron.

– Då visste jag att det inte bara var ämnet teologi som intresserade mig, jag ville bli präst.

Ville kasta kursboken i väggen

Vid Åbo Akademi trivdes hon med de små grupperna, att kunna lära känna sina professorer personligen. Handledning fanns ett e-postmeddelande bort.

Kring andra och tredje året hade hon många läskurser och saknade stödet från gruppen. Då började frågor och tvivel komma: är det okej att jag som kvinna blir präst? Den Gud man på universitetet pratade om med vetenskapliga begrepp, kunde det vara samma Gud hon lärt sig om i söndagsskolan som liten?

Studierna i gammalgrekiska var frustrerande för henne som ju redan kunde modern grekiska. Ibland kändes det som att hon bara ville kasta Novum, det grekiska Nya testamentet, i väggen.

– Det var svårt när min personliga övertygelse och studierna, som också var en stor del av mitt liv, flöt

Först var Elefteria beredd att flytta till Åland eller Österbotten om det skulle krävas för att få ett prästjobb. Nu är hon ändå glad att kunna börja sitt yrkesliv på pendlingsavstånd från hemtrakterna.

RKOR

»*Sen när jag fyller femton, då blir jag ortodox igen.*»

samman. Blev jag arg på min kurslitteratur handlade det samtidigt delvis om innehållet i min egen tro. Det var svårt att kunna dra gränsen.

Men det blev bättre. I augusti hade hon sin sista tentamen. I oktober blev hon prästvigd och började jobba i Borgå svenska domkyrkoförsamling.

Hon hade bara varit i staden någon enstaka gång tidigare. Till en början pendlade hon till jobbet med tåg och buss. Nu har hon tagit körkort och börjar småningom känna staden och gatorna.

Henne inofficiella titel är ungdomspräst. Det är en uppgift som passar henne där hon är just nu.

– Ungdomarna har lätt att närma sig mig. Det är inte så länge sedan jag har funderat på samma frågor som de gör.

Hon tycker alla försök att göra unga delaktiga i församlingens verksamhet är positiva, men funderar ändå om särskilda grupper bara för unga – som

PROFILEN Elefteria Apostolidou

Finsk-grekisk språkentusiast från Träskända. **Ny ungdomspräst** i Borgå domkyrkoförsamling. **Utbildad** bibliodramaledare och gruppträningsinstruktör.

egna mässor, gudstjänstgrupper, påverkansgrupper – är det bästa sättet.

– Församlingen består ju av oss alla. Jag skulle hellre vilja hitta sätt som inkluderar alla, unga tillsammans med resten av församlingen.

Samtidigt har hon förståelse för att det kan vara skrämmande att vara den enda under tjugo i en arbetsgrupp med femtioplussare. Tröskeln blir lägre när unga får vara tillsammans med jämnåriga som de har ett gemensamt språk med.

Tron har en annan plats

Även om hennes pappa inte längre lever brukar Elefteria resa till sitt andra hemland varje år. Hon ser tydliga kulturella skillnader mellan hur tron tar sig uttryck i det grekiska samhället och det finländska.

– Tron är mera närvarande där, på något sätt.

Även om man inte skulle definiera sig själv som särskilt troende är trons symboler närvarande i vardagen i Grekland: man har ikoner, påskhälsningen "Kristus är uppstånden" används inte bara i kyrkan, utan ute på gatan, när man ringer vänner, på sociala medier.

– Jag vet inte om det är så för att det blivit en vana för dem. För mig känns det som att man där verkligen får prata om Jesus.

När greker åker förbi ett kapell eller en kyrka hör det till att gå in och tända ett ljus. Hon tycker det är en fin vana, att kunna ta ett litet avbrott i den hektiska vardagen, gå in, tända ett ljus, be – om så bara för en minut eller fem.

En skillnad mellan de två samfund hon växt upp i är att en kvinna inte kan vara präst i ortodoxa kyrkan.

– Den kyrkan har andra traditioner, jag ser det inte som något problematiskt. Men det delar åsikter. Jag har varit ganska försiktig när jag berättat att jag ska bli prästvigd. Vissa tycker att det är jättefint, men vissa blir arga, de tycker bara att det är fel.

Ibland försöker hon förklara att kontexten och kulturen är en annan, och att prästens arbete ser väldigt olika ut. Ibland nöjer hon sig med att säga att hon är teolog.

En församlingsprästs jobb är mångsidigt. Även om hon nu har ungdomsverksamheten som sitt område dröjde det inte länge förrän hon fick göra sina första förrättningar.

– Det är bra att tvingas till det ganska fort. Ifall man väntar blir tröskeln bara högre.

En dag är det begravning, två dagar senare dop. Att få se hela livets spektrum tror hon hjälper en att orka med arbetet.

Även skådespelarintresset har varit till nytta. Prästen spelar inte en roll på det sätt som skådespelaren gör, men i olika sammanhang har hon en roll som representant för församlingen, kyrkan, något större än sig själv.

– Och det helt praktiska, att våga vara där framme, att artikulera, att skriva tal, säger hon. Samtidigt vill jag inte bara uppträda. Är det en bön, då ska jag faktiskt be.

INKAST

KATARINA GÄDDNÄS

På knä i advent

DETHAR VARIT en ansträngande höst. Vi har varit för få på jobb och till det har för min del kommit tömning av släktgård och flytt till staden. I november började krafterna sina. Nätterna blev oroliga, morgnarna allt glämligare och hållningen allt sämre. Var rädd om dej, sade många och gav en klapp på axeln. Jag drömde övertydliga drömmar om blinkande varningslampor och prästkläder som inte passade.

"Om du har för mycket att göra är inte allt du gör Guds vilja." Jag har citerat min biktars stränga ord tidigare. Och jag har faktiskt med åren blivit bra på att inte stressa upp mig, inte försöka klämma in ännu lite till arbete i en redan överfull kalender, men nu hade den berömda väggen ändå kommit hotfullt nära. Risken att brännas ut är större när man brinner för sitt jobb, när så mycket känns angeläget och inspirerande. Arbetet tar heller aldrig slut och det kommer alltid att finnas människor som önskar att vi gjorde ännu lite till.

JAG BÖRjade DAGDRÖMMA om bönepal-len i kapellet på reträttgården Snoan. Det räcker att komma in på Snoans gårdstun för att mina axlar ska sjunka och blodtrycket gå ner. Kroppen är fantastisk på så sätt att den minns. Bönepal-len i andaktshörnan i mitt sovrum har hunnit samla damm under hösten. Vi talade om det med diakonkollegan My, att det är så mycket svårare att ta tid för bön och tillbedjan ensam hemma. Så föddes idén att använda adventsfastan till gemensam bön i kyrkan varje morgon – den bästa adventskalendern någonsin! Det har varit fantastiskt att varje morgon ha möjligheten att öppna luckorna inåt och utåt, att få tassa in i kyrkan, slå av rökdetektorerna, tända altarljusen, lyfta fram böneballarna, läsa en text, sitta tyst och stilla i 20 minuter medan morgontrafiken brusar runt kyrkan.

I början när alarmet på telefonen ringde lite tidigare än vanligt funderade vi båda om vi var riktigt kloka. Vi var ju så trötta, var då ännu mindre sömn verkligen rätt medicin?! Redan efter några dagar började jag längta till stillheten vid altaret redan när jag slog upp ögonen. Efter en vecka insåg jag att jag varken ville eller skulle läsa e-posten eller öppna Facebook eller Instagram på telefonen innan morgonbönen.

STILLHETEN FRÅN morgonbönen har börjat breda ut sig också över dygnets alla andra timmar. Det är mycket jag inte måste. Sakert faller på plats. Jag kan vara bara närvarande i nuet ett ögonblick i taget. Det finns plötsligt mycket mer av den andra sortens tid och rum i mitt liv – andrum.

Nu gäller det att hålla fast vid den goda rutinen, till det behöver vi varandra. Till vårterminen öppnar vi kyrkan för den som vill komma och be med oss varje vardagsmorgon.

Katarina Gäddnäs är sjukhuspräst och författare.

Gemensamma kyrkorådet fick latläxa

Borgå kyrkliga samfällighets omstridda fastighetsstrategi har återremitterats till gemensamma kyrkorådet. – Nu får församlingsråden i lugn och ro säga vad de tycker om fastighetsläget, säger domprosten **Mats Lindgård**.

Borgåförsamlingarnas fastighetsstrategi har väckt diskussion i Borgå den här hösten. Den svenska domkyrkoförsamlingen har väntat på att få vattenrören sanerade i Svenska församlingshemmet – men den frågan lades på is i och med att samfälligheten ville se över sin fastighetsstrategi först. I november reagerade svenska församlingsrådet på att frågan om samfällighetens fastighetsstrategi drevs framåt med stor brådska – och utan att församlingsråden och personalen fått säga sitt först.

Men på gemensamma kyrkofullmäktiges möte igår kväll fick gemensamma kyrkorådet latläxa.

– Frågan återremitterades till gemensamma kyrkorådet för ny beredning. I den beredningen ska det finnas utlåtanden från både det svenska och finska församlingsrådet, säger domprosten Mats Lindgård.

Den fråga som inte alls kom upp på mötet var frågan om renoveringen av vattenrören i Svenska församlingshemmet.

– Den frågan ännu olöst. Min tolkning är att det nu kanske finns lite större förståelse bland de finska beslutsfattarna för att den renoveringen skulle behövas, säger Lindgård.

– Det är ett steg åt rätt håll.

När frågan om saneringen av vattenrören bordlades vid gemensamma kyrkofullmäktiges möte i oktober meddelade Mats Lindgård att han avgår som ordförande för gemensamma kyrkorådet. Han upplevde att det var svårt att få gehör för domkyrkoförsamlingens önskemål och att han, som representant för minoritetsförsamlingen, inte hade förutsättningar att leda fastighetsstrategiarbetet.

Men han är fortfarande ordförande.

– Jag har inte hört något från Helsingfors domkapitel och inte fått något annat beslut, så tillsvidare är jag ordförande, säger han. – Men min anhängan om att befrias från uppgiften har jag inte tagit tillbaka.

SOFIA TORVALDS

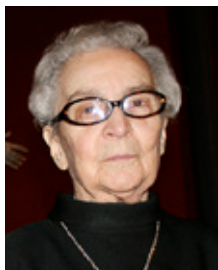
Ulla-Christina Sjöman är borta, förbönen fortsätter

Mångåriga lektorn i Lukas församling, **Ulla-Christina Sjöman**, lämnade jordelivet under självständighetsdagens kväll.

Hon föddes 20.3.1926.

År 1965 blev hon lektor och åren 1967–89 jobbade hon i Lukas församling.

Hon är känd för de regelbundna förbönsandakter som började i Munksnäs kyrka i februari 1974. De fortsatte sedan i Munkshöjdens kyrka när Munksnäs kyrka blev för liten. Kvällarna är tvåspråkiga och fortsätter ännu under terminerna, nästa gång den 21 januari.

Polariserad präst

Ny forskning visar på stora köns- skillnader mellan unga präster.

Kvinnor och män har olika syn på prästens arbete, på kyrkan – och på kön och sexualetiska frågor.

TEXT: EMELIE WIKBLAD

Unga män som är präster ser på arbetet mer som ett ledaruppdrag medan unga kvinnor snarare betonar den tjänande sidan av prästjobbet. Det är ett av de centrala resultaten i den enkätundersökning som TD **Patrik Hagman**, docent i politisk teologi och TD **Eetu Kejonen** vid Åbo Akademi utfört bland unga lutherska präster i Sverige och Finland.

Den här polariseringen tycker forskarna är oroväckande.

– Om man vill dra det till sin spets ser det ut som att kyrkans prästämbete håller på att delas upp i två, säger Patrik Hagman.

Ifall en kategori präster framför allt ser jobbet som ett ledaruppdrag och en annan som ett serviceuppdrag får det till exempel stora konsekvenser vid rekryteringar. Ännu allvarigare, säger Hagman, är den bakomliggande orsaken.

– Det ser ut som att unga kvinnor i högre grad saknar en stark förankring till kyrkan. Vilket kanske låter paradoxalt om man jobbar i den. Men det verkar som att unga män i högre grad än kvinnor tränas in i ett kyrkligt sätt att se på saker. Däremot verkar män ha svårare att se hur deras arbete formas av de verkliga människor de arbetar med.

Kyrkans definition av vad prästen gör och vad kyrkan är tycks vara betydligt viktigare för manliga präster, medan kvinnor bygger sin identitet mera på icke-kyrkliga kunskaper och erfarenheter.

– Vad jag tycker det här visar på är att kyrkan inte i tillräckligt hög grad tar ansvar för att stöda den andliga och teologiska utvecklingen bland blivande präster. Jag är rädd att kvinnorna här helt enkelt är före i en utveckling som vi snart börjar se mer av även bland männen.

”Synen på kön är radikalt olika”

Hagman berättar att han ville utforska en fascination för ledarskap han lagt märke till hos unga manliga präster. Enkätundersökningen var ett sätt att testa de mönster han sett i sina intervjuer på en större grupp.

– Jag hade en idé om att manliga präster är manliga på väldigt olika sätt, att det i prästrollen finns något som utmanar en standard-macho-manlighet.

Även om det stämmer till en del, så visar enkätsvaren att skillnaderna mellan könen är mycket större än inom dem. Traditionella stereotypa könsroller verkar leda till att både män och kvinnor får en lite skev syn på vad det innebär att vara präst. Polariseringen gäller inte bara prästrollen utan märks också i hur de ser på kön och sexualetiska frågor.

– Synen på kön är radikalt olika – männen

tycker att kyrkan är hyfsat jämlik och kvinnor tycker verkligheten inte det.

Påståendet ”Trots att många kvinnor numera jobbar i kyrkan är det fortfarande männen som styr och ställer” får medhåll av 83 procent av kvinnorna, medan bara en tredjedel av männen håller med helt eller delvis. Att ”Människan är av Gud skapad till antingen man eller kvinna” håller 65 procent av männen med om, medan 70 procent av kvinnorna inte gör det.

Men skillnaderna mellan könen är inte den enda upptäckten i undersökningen. Det finns också ett starkt samband mellan synen på prästarbetet och synen på kön. De präster, oavsett kön, som betonar ledarsidan tenderar tänka att kön är något fixerat och biologiskt, medan de som betonar tjänarsidan ser på kön som något som påverkas starkt av kulturella faktorer.

Överraskande konservativt i Sverige

Insikten att det spelar stor roll i vilken grad de unga prästerna har formats av kyrkans egen kultur och olika kyrkliga traditioner kan an-

»Synen på kön är radikalt olika.«

stroll väcker oro

Enkäten besvarades av 57 präster från Sverige och 70 från Finland (varav en liten andel svenskspråkiga). Den studerade gruppen – präster under 35 – är inte särskilt stor, påpekar Patrik Hagman. Både i Finland och Sverige är många som börjar arbeta som präster äldre än så. Samtidigt kommer de unga prästerna potentiellt jobba i kyrkan i många år framöver.

tagligen också förklara något av skillnaderna mellan Finland och Sverige.

– De unga svenska prästerna är betydligt mer orienterade mot kyrkan, gudstjänsten och förmår i högre grad förena tjänar- och ledarperspektiv i sin syn på prästarbetet än deras finländska ämbetssyskon. Det här kan bero på att Svenska kyrkan är betydligt mer engagerad i deras utbildning än vad som är fallet i Finland, säger Patrik Hagman.

En sak som överraskade var att de unga prästerna i Sverige faktiskt är lite mer konservativa i frågor som har med sexualetik och familj att göra.

– I Sverige verkar det finnas en idé om att vara ung och radikal som mera vetter åt det konservativa hållet. Medan de som är unga och radikala i Finland framför allt är radikala åt det liberala hållet.

Båda länderna har en minoritet av konservativa män bland de unga prästerna. Speciellt i Sverige är det här en grupp som tydligt sticker ut. I Finland är däremot gruppen liberala kvinnor väldigt stor och många av dessa verkar vara ganska svagt rotade i kyrkan. I diskussionen funderar forskarna om det beror på att väckelserörelserna – som i hög grad är konservativa – är starka i den kyrkliga kulturen och gör att sådant som liturgi och teologi får en maskulin stämpel.

Undersökningen har fått Hagman att tänka kring hur han själv undervisar; att fundera på hur man ska kunna stöda männen att se den mera tjänande sidan av prästarbetet och kvinnorna att se sig själva mer som lärare, liturger och förkunnare.

Det är möjligt, vilket Hagman hoppas, att könsskillnaderna jämnas ut när prästerna samlar mer erfarenhet. Här finns inget att jämföra med, utan mer forskning behövs.

LEDARE

**SOFIA
TORVALDS**

Gemenskap för de trasiga

EN AV REDAKTÖRERNA på Kyrkpressen har minnesbilder av Matti Aspvik från ungdomssamlingar på 90-talet. Hon minns att han hade starka åsikter, att han alltid hade rätt, och att han argumenterade outröttligt tills motparten tystnade.

I det här numret av Kyrkpressen (sid 8–9) berättar han om hur depression och utmattning tvingade in honom i ett hörn där han var tvungen att säga att han inte förstår, att han inte vet. Han tvingades sluta bygga sitt liv på kunskap, vetande och beundran. I dag efterlyser han sammanhang av genomskinlighet och verkliga möten i stället för präktiga fasader.

EN PRÄKTIG FASAD är ett problem i många sammanhang, men den är ett särskilt stort problem i kyrkan. Problemet blir aktuellt för var och en som kommer till kyrkan med sin svaghet och sin brist bara för att märka att det inte alltid finns plats för en livsberättelse där såret aldrig blir helat och sprickorna aldrig blir lappade.

Frälsningens fasadberättelse är svår att värja sig mot. Nya testamentet är fyllt av historier om helande och omvändelse. Också i många av Kyrkpressens personintervjuer är dramaturgin liknande: mitt liv såg inte bra ut men sedan mötte jag Gud och nu är jag hel och framme.

»Unga dras till Jesus, till traditioner och till trasighet.«

NADIA BOLZ-WEBER grundade en luthersk kyrka för amerikaner som hon själv, sådana som kände att de inte platsade i en kyrka. I en intervju säger hon att hennes erfarenhet är att unga känner sig dragna till Jesus, till traditioner och till trasighet. Bolz-Weber efterlyser exakt samma sak som Aspvik: ett kristet sammanhang dit man kan komma för att berätta sanningen om sig själv, ett ställe där man inte behöver låtsas. Hon efterlyser också liturgi som ett välbehövligt element för människor som ofta lever ett liv i kaos.

Våra församlingar har redan allt Bolz-Weber efterlyser: Jesus, traditioner, liturgi, svaghet och trasighet. Men hur ska trasigheten ta sig uttryck? Ska svaghetsberättelsen höras ur predikstolen? Ska den delas i kyrkan?

I Jakobstad finns det en pub mitt emot kyrkan. Den heter Black Sheep. Johan Sandberg, redaktör på Kyrkpressen, föreslog en gång att kyrkan skulle byta namn till Svarta fårets kyrka. Då skulle kyrkan vara lättare att hitta och vägen från puben till kyrkan kännas lite kortare.

Sofia Torvalds är redaktör på Kyrkpressen.

Brita Jern
med en del av
hemmafronten,
denna gång
i Nykarleby.

HEMMAFRONTEN

Sviker hemmafronten får man som missionär packa väskan. Så viktig är den. Inte minst som uppmuntran, mentalt stöd och förebedjare. Missionsarbetet är också en motor som driver hemmafronten.

TEXT OCH FOTO: **JOHAN SANDBERG**

Det säger Brita Jern, färsk doktor i teologi och tidigare missionär.

– Förbönen är viktigast. Men man ser inte så mycket konkret av den. Det är kontakten man lägger märke till. Det är viktigt att få hälsningar per brev och till julen. De skrivs fortfarande brev till missionärerna, men det är inte lika vanligt som förr.

I november disputerade hon i kyrkohistoria. I sin avhandling "*så länge hemmafronten håller*" – Ett studium av

understödjarkåren För Svenska Lutherska Evangeliföreningens missionsarbete i Kenya 1963–2000 har hon studerat hur man på gräsrotsnivå verkade för missionen.

Hon säger att det gav en vitamininjektion för hela föreningen och speciellt för hemmafronten, understödjarna, när Slef 1963 ändrade sitt missionsfokus från missionsfältet i Japan och riktade det mot Kenya.

– Jag tror absolut att föreningen skulle föra en mer tynande tillvaro idag om inte Kenyamissionen kommit i gång. I synnerhet vet man inte

hur missionsarbetet hade sett ut.

I forskningen har hon utgått från två brytningspunkter: vad hände med den befintliga hemmafronten när Kenyamissionen kom igång och hur påverkades den av att Slef blev en av kyrkans officiella missionsorganisationer 1969.

Det var inget lätt beslut för Slefs styrelse att flytta sitt missionsfokus.

– Det var svårt att få missionärer till Japan och de som var villiga att resa var inte välkomna till landet. Gräsrötterna och i synnerhet ungdomarna drev på en förändring.

Under det första missionslägret i Jeppo 1956, som då var ett ungdomsläger, ingick diskussioner i programmet. Missionen var ett av samtalsämnen.

– Där nämndes också Afrika. Det resulterade i en skrivelse till Slefs styrelse som nog behandlades, men den ledde ingenstans. Slefs styrelse, föreningens präster och predikanter var tveksamma för de ville inte överge de

få kristna i Japan.

När den svenska missionären Martin Lundström besökte midvinterdagarna i Åvist årsskiftet 1961–62 bjöd han på eget bevåg in Slef till Kenya. Han hade varit missionär i landet sedan fyrtioalet, utsänd av Bibeltrogna Vänner, BV.

– Det var ingen officiell inbjudan. Det är inte alls sagt att BV skulle ha bejakat den. Men Slef tackade ja vilket ledde till en väldig rörelse i hela föreningen, i synnerhet bland syföreningar och andra traditionella grupper.

Också juniorerna engagerades sig till den grad att orden mission och Kenya höll på att bli synonymer.

– Tack vare ledarna var det stor aktivitet bland juniorerna. Under 1969 hade alla juniorgruppsamlat in motsvarande 12 500 euro till missionen. Det gjorde de nästan varje år under sextioalet. Det tycker jag är ganska imponerande.

För Brita Jern var just de lokala frivilliga ledarnas betydelse en av över-

BÄR MISSIONEN

raskningarna i forskningen.

– Jag hade själv inte insett deras betydelse och hur många de var. De ledde söndagsskolor, juniorgrupper och syföreningar. Dessutom var de med och organiserade missionslägren. De var aktiva i hela stiftet.

På den tiden hade församlingarna inte några anställda barnledare. I stället hade Slef aktiva frivilliga ledare i många församlingar.

1967 ordnade Slef den första gruppresan till Kenya. Resan var banbrytande, för på den tiden var gruppresor ovanliga. Sedan dess har det ordnats resor till Kenya i medeltal vartannat år. Numera ordnar föreningen också egna resor för ungdomarna.

– Gruppresorna har inspirerat hemmafronten. Deltagarna har fått komma långt in i bushen dit inga etablerade researrangörer kommer, besöka hem och till och med sova över i hyddor. Missionärerna trädde till som tolkar och guider. Jag tror det var roligt för missionärerna att få vi-

»Jag tror absolut att föreningen skulle föra en mera tynande tillvaro idag ifall inte Kenyamissionen kommit i gång.«

Brita Jern

Pedagogie magister från Åbo Akademi 1985

Tjänstgjort som Slefs missionär i Kenya 1989–98.

Missionsledare inom Slef sedan 2002.

sa för hemmafronten vad som gjorts med deras pengar.

När Kenyamissionen blev aktuell var antalet syföreningar inom Slef drygt 60. I slutet av nittiotalet var de som flest, runt 120.

– Sedan dess har antalet stadigt gått ner och är nu på samma nivå som på sextiotalet.

Slefs lokala verksamhetsformer fortsatte även när föreningen blev en av kyrkans officiella missionsorganisationer.

– Det ledde till att församlingarna utvecklade parallellverksamhet som också stödde Kenyamissionen. Den verksamheten bestod av församlingsaktiviteter som till exempel missionsmiddagar.

Efter en femtonårig diskussion gick också Slef in för systemet med församlingsmissionärer i mitten av åttiotalet.

– Det bidrog tydligt till att ge missionsarbetet större muskler att utträtta mer på fältet.

Varför tog det femton år för Slef?

– Jag tror att man inte riktigt visste vad det handlade om. Man trodde det var ett sorts avlöningssystem. Kanske det fanns en rädsla för att man tappat kontrollen över sina missionärer om församlingarna tar sig an dem. Det är en gissning jag gör på basis av de uttryck som användes. Sedan man tog det till sig har det varit fruktsamt.

Har det påverkat Slefs linje av att vara en missionsorganisation?

– Slef uppfattade det som att kyrkan erkände föreningens missionsarbete. De kriterier som ställdes på kyrkans missionsorganisationer på sextiotalet var att man skulle omfatta kyrkans lära och bekännelse och ha ett aktivt missionsarbete. Det var lätt för Slef att uppfylla de villkoren. På senare tid, när kyrkan vill ha mera insyn, kan man tänka sig att frågan är berättigad. Jag tycker inte Slef haft något behov att ändra sig.

Fasaden rasade, nu berättar han om sina sår

Vi är alla beroende av något, vi är alla missbrukare, säger Matti Aspvik. Vi är alla i behov av bekräftelse och söker den på fel ställen, till exempel genom att använda vår makt fel, genom att skvallra, genom att försöka vara oersättliga.

– Själv lider jag av matmissbruk. Jag äter för att det lugnar mig.

Just nu försöker han – än en gång – gå ner i vikt. Han är i kö för en fetmaoperation, men hoppas fortfarande på att komma igång med motionerandet och skapa ett beroende till något sunt, som motion. Han har länge kämpat med utmattning och depression, liksom så många andra som lider av beroenden av olika slag.

– Jag tror inte att vi är offer, jag tror vi kan välja. Men ibland är det där valet bara att säga: "Hjälp mig. Jag klarar inte det här, jag orkar inte."

Det allra, allra svåraste för många missbrukare är att ta emot hjälp. De har förlorat förmågan att ha relationer, att bygga tillit, att tro på sig själva och andra.

– Men vi behöver varandra, och vi lär oss inte heller att hjälpa andra om vi inte lär oss att ta emot hjälp. Vi älskar för att Gud har älskat oss först.

Genomskinlig gemenskap

Det blir lätt så att vi ser på oss själva med en sträng, moralistisk blick. "Sluta med det där! Smaka intel!" Men det som lugnar oss – mat, droger, maktmissbruk – måste ersättas med något.

– Det finns en bra biblisk modell för det: Den som stjäla ska sluta stjäla och i stället arbeta med sina händer. Så vi borde säga till varandra: Kommer du och jobbar med mig? Det handlar igen om relationer. Men det är också där vi missar, det skrämmer oss och tar så mycket längre tid. Och det kostar så mycket mer.

Han pratar mycket om sin depression med sina vänner, syskon och familj. Han har många vänner som job-

bar med att hjälpa andra människor, liksom han själv gör.

– Och vi har alla saker vi kämpar med! Fasaderna har rasat för länge sedan. Om man är bunden av skam tar det mycket energi.

Många av oss saknar relationer där vi inte behöver bära upp en mask. Då tror vi att vi är ensamma med våra problem och med vår skam.

– Därifrån kommer rädslan: "Tänk om någon ser, tänk om någon skulle veta." Vissa av mina elever vet vad jag kämpar med och hur jag fått hjälp och de delar med sig av sin kamp. Det har varit en härlig församlingsupplevelse för mig, att dela livet med dem.

Han efterlyser verklig gemenskap också i kristna sammanhang, genomskinlighet och äkthet – och att gå efter det omöjliga.

– Jesus skickade ut oss för att göra andra till lärjungar och hålla allt det han befallt. Det är ju en omöjlig uppgift! Men missionsbefallningen handlar om att lära människor att ha ett beroende, att vara beroende av nåd och av kärlek. Den handlar om överlåtelse. Det börjar inte med moral och handlar inte om prestation. Det är att hitta en väg: Hur ska jag bli maximalt älskad?

Men tro är ju inte heller ett vaccin mot ångest och beroenden, det har du själv upplevt.

– När jag ser på min ångest och depression så har det varit en sak som fört mig närmare människor som mår dåligt. Jag har fått leda människor till tro, det har hänt märkliga saker då jag varit som svagast. För mig har depressionen börjat lätta i och med att jag accepterat att svaghet är en del av livet. Det finns kanske orsaker, och det finns saker jag kan göra för att må bättre – men jag kan inte säga att jag just nu har någon stor förvän-

Matti Aspvik

Jobbade i många år som ledare och förkunnare.

Idag lärare på Keski-Pohjanmaan ammattiopisto, där han jobbar mycket med arbetslösa och personer som kämpar med missbruk.

tan på att depressionen ska försvinna helt. Även efter att depressionen lättar kan man uppleva att stresså- ligheten är svagare.

Han tror att hans egen depression handlar om att han alltför länge försökte kämpa alltför ensam.

– Då orkar man inget annat än att få ett katastroftänkande, ett mörkertänkande. Har något varit tillräckligt smärtsamt värjer man sig för att igen sätta handen på det som bränner.

Han jobbade i många år som ledare och predikade för tiotusentals människor. Han undervisade tre-fyra gånger i veckan, han var efterfrågad och anlitad i olika kristna sammanhang. Nu undervisar han två-tre gånger om året.

– När mycket av det som hade varit en viktig del av min identitet försvann måste jag ompröva allt. Jag fann mig i ett vilset tillstånd, utan värde och utan de markörer jag vant mig vid att följa.

Det fanns ingen väg tillbaka till det som varit. Han kämpade med sitt mörker, bytte yrke, började om från början.

– För mig handlar det om att komma tillbaka till en grundtillit där jag accepterar att jag inte förstår. Det var väldigt tufft för mig att plötsligt bara börja säga: Jag vet inte.

Han kunde inte längre bygga på kunskap och vetande och beundran.

– Förr, när jag kom till något ställe, kunde någon säga, halvt på skoj: "Lengendaarinen Matti Aspvik." Då fanns

det lite sanning i det. Det var väldigt destruktivt för mig att fastna i det.

Han citerar Hjalmar Söderberg: "Man vill bli älskad, i brist därpå beundrad, i brist därpå fruktad, i brist därpå avskydd och föraktad. Man vill ingiva människorna något slags känsla. Själen ryser för tomrummet och vill kontakt till vad pris som helst."

– Ingen är fullkomligt mätt av kärlek. Och eftersom vi inte är det kompenserar vi det med någonting. Skulle jag ha erfarenhet och vetat och förstått i mitt inre att jag är fullkomligt älskad och accepterad – då skulle jag inte leva som jag gör.

Min erfarenhet är att när jag är på ett riktigt mörkt ställe blir jag inte tröstad av "Jesus älskar dig." Det är för abstrakt.

– Jag tror ju att Guds kärlek ofta förmedlas genom relationer. Problemet är att också bekräftelse som binder oss förmedlas genom relationer. Vi behöver mer genomskinlighet, inte bara ideal och präktiga fasader. Vi skulle må mycket bättre om vi kunde skapa sammanhang av genomskinlighet och möten. Jag tror att bakom varje hetlevrad debattör finns det en berättelse om smärta, om sår.

Kristna hjälpare, säger han, hjälper ibland för att de känner sig bekräftade bara i att finnas till för andra. Så sliter de ut sig.

– Man kan vara väldigt kärleksfull och empatisk bara för att få synas. Många gånger har jag märkt att jag gått in för att hjälpa någon med dubbla motiv, och de kommer alltid att finnas där. Vi måste försöka ha en viss genomskinlighet i varför vi gör saker. En ärlig bön till Gud: "Lär mig att älska."

Han menar att kristendomen bli patetisk om den bara blir empatisk med våra svagheter. Vi behöver också tro på Guds möjligheter, möjligheter som faktiskt förutsätter just svaghet.

– Svaga som vi är sträcker vi oss mot det där omöjliga. Vi säger: "Jesus, jag kan inte, hjälp. Men jag vill."

»Det var väldigt tufft för mig att plötsligt bara börja säga: Jag vet inte.«

Matti Aspvik kämpar
med ett matberoende
och med depression.
Vad kämpar du med?

TEXT: **SOFIA TORVALDS**
FOTO: **JOHAN SANDBERG**

När han var så
deprimerad att
färgerna försvann
ur livet började
Matti Aspvik
fotografera.

Fridfull jul och ett välsignat Nytt År!

Begravningsbyråer
NYMAN & Co Ab
www.hautausnyman.fi

Hautautoimisto - Begravningsbyrå
Lindqvist

www.hautautoimistolindqvist.fi

Göran Sundqvist
TRAVEL PARTNER

www.resmedgoran.com

**Sven-Erik Syrén's
Förlag**

tfn: 050-301 6598

KONTAKTOR

Myllärinkatu 26, 65100 Vaasa
06 3177 900 kontaktor@kontaktor.fi

Nagu Apotek
Nauvon Apteekki
(02)465 1414
Korpo Apotek
Korppoon Apteekki
(02)463 1366

**Stenhuggeri
Levander**

tel. 09-387 6284

F:ma A Ekström

www.enhjalpandehand.fi

BEGRAVNINGSTJÄNST
Kalmari

www.hautauspalvelukalmari.fi

Kyrönmaan Näkö Oy

Tervajoki
Tel. (06) 478 5440,

**Korsnäs Blomster
och Begravningsbyrå**

tel 06-364 1410

Aminne *Folkpark*

www.aminnefolkpark.fi

Hautautoimisto Mattsson

Karleby
tfn. 040-500 9380

**Jeppo Kraft
Andelslag**

Tel. 06-788 8700, fax 06-788 8749

Werthmanns Begravningsbyråer
Ab Werthmann Oy
www.werthmanns.com

Barman Anders FMA

Tfn 040-728 7339
Snappertuna

Begravningsbyrå Hautautoimisto
INGMAN
Fullständig begravningservice
tfn. 322 2999

BEGRAVNINGSBYRÅ
Nocturne Ab

Tel. 018-19028
www.nocturne.ax

**Pörtom
Hembygdsförening**

Tel. 050-541 6092

Malax Begravningsbyrå AB

mbb@pp.malax.fi
www.malaxbegravningsbyra.fi

Ab J. Tidstrand Oy

www.tidstrand.fi

**Begravningsbyrå Grönroos
Sibbo**

tfn. 09-239 2688

Br Bäcklund

Tel. 06-364 3140, Korsnäs
brbacklund@gmail.com

Klockor-Smycken
Nygårds
UR·GULD
Tel. 224 2022
Matsilver-Presenter

**VÖRÅ
GRANIT AB**

Tel. 0500-362109

Vaskiluodon Ruokala
Vasklot Matservering
Tel. 050-5431528

Kimito Begravningsbyrå Ab
Kemion Hautautoimisto Oy
Tfn: 02-423655

Inremissionshemmet

044-776 6080
www.inremissionshemmet.org

CJ-Center Kb
Jonny's
Försäljningstjänst

www.cjcenter.fi

Tesses
Café
Vassonjärven

www.tessescafe.fi

Fridfull jul och ett välsignat Nytt År!

 MASKINSERVICE • KONEHUOLTO MARANDER www.marander.fi	 PÖRKENÄS www.porkenas.net	 VÖRÅ KOMMUN VÖYRIN KUNTA www.vora.fi / 06-382 1111
  ENØ www.enagolvchoctak.fi	 LOCUS www.locus.fi	 TIMBERG BYGG & RENOVERING www.timbergs.fi
 Grankulla Stad www.grankulla.fi	 Boes Ravall tel. 0400-88 4963	 Ab Agro-Ytmek Oy www.agroytmek.fi
  esse elektro-kraft www.eekab.fi	 BYGGFIX www.byggfix.fi	 BJÖRNSTRÖMS VVS 050-5711618
  Nykarleby Kraftverk www.nkab.fi	 STALLHAGEN www.stallhagen.com	 Fiskaffär Snickars Ab Tel. 050-527 2306
  KM Roofing www.kmroofing.fi	 GUMMI-JÄRVINEN AB www.kumi-jarvinen.com	Ekenäs www.ghfyren.fi FYREN GH RESTAURANTS

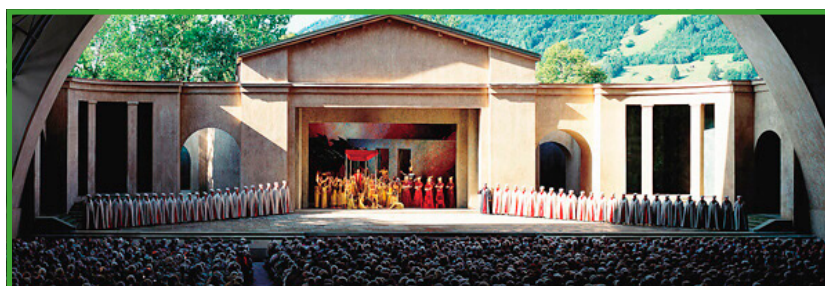

VILL DU VARA HUSFOLK PÅ RETREATGÅRDEN SNOAN – KOM PÅ KURS 7–9.2.2020!

Husfolket på retreatgården Snoan är frivilliga medarbetare som med sin arbetsinsats och närvaro skapar möjligheter för andra människor att gå in i retreatens stillhet. Husfolket sköter om praktiska uppgifter på Snoan under retreaterna, från disk och dukning till att elda i brasorna och ringa i klockor. Som husfolk får man vistas i retreatgårdens rofyllda miljö, och vara en del av retreatens vila och lugn. Husfolkets insats är av stor betydelse för att vi skall kunna upprätthålla verksamheten på Snoan.

Kom med på vår kurs för nya husfolk 7-9.2.2020. Utbildningen är gratis.
 Anmälningar och frågor: retreatkoordinator Karin Strandberg,
kontakt@snoan.fi, 040-630 7771

SNOAN

År 2020 är det dags – en unik upplevelse, ett minne för livet, upplev Passionsspelet i Oberammergau 2020 med Församlingsförbundet 10–17.8

Välkommen med på en oförglömlig och spännande resa till Oberammergau via Österrike! Wien, Salzburg, Innsbruck står på programmet förutom Passionsspelet i Oberammergau. Datum: 10–17.8.2020. Pris 1910 €, inkluderar flyg, biljetter till spelet i kategori 1, logi i dubbelrum, frukostar, middagar, bussresor, guide och reseledare, mm. Information och anmälningar: Kalle Sällström, kalle.sallstrom@forsamlingsforbundet.fi, 050-3562 475. Teknisk arrangör: Göran Sundqvist Travelpartner

 FÖRSAMLINGSFÖRBUNDET r.f.

FOTO: IDA ERIKSON

TOR-ERIK STORE

Bered väg för konungen

VEM SKA VI lyssna till? Vem är vår vägvisare? Adventstiden är en tid då vi stannar upp, vi undrar vilken riktning ska vi välja. Dagens evangelium är kort, men har ett viktigt budskap: "Nästa dag stod Johannes där igen med två av sina lärjungar. När Jesus kom gående, såg Johannes på honom och sade: "Där är Guds lamm." De båda lärjungarna hörde vad han sade och följde efter Jesus."

Jag sitter tillsammans med min bror i barndomskyrkan, Karleby kyrka. Det är början av 1960-talet. Biskop Karl-Erik Forssell är på biskopsvisitation och håller en gudstjänst för skolbarnen, trots att sommarlovet redan hunnit börja. Jag är 8 år gammal och jag minns biskopens tal till oss barn. Biskopen ber oss se på altartavlorna framme i korset. Här finns fem personer som sträcker ut sina fingrar för att visa på något viktigt, säger biskopen. En av dem är Johannes döparen, med kläder av kamelhår. Johannes sträcker ut sitt pekfinger och säger: "Där är Guds lamm."

»Johannes är inte sådan. Han låter inte fingret peka på sig själv. Han tar ingen selfie för att stjåla till sig uppmärksamhet.«

JOHANNES VAR UTVALD av Gud och han har ett viktigt budskap. Frestelsen är stor att budbäraren gör sig märklig och försöker dra uppmärksamheten till sig själv. Johannes är inte sådan. Han låter inte fingret peka på sig själv. Han tar ingen selfie för att stjåla till sig uppmärksamhet. Pekfingret darrar inte. Johannes visar klart och tydligt för sina lärjungar: "Där är Guds lamm."

Guds lamm tar bort vår börd. Han ger mening och mål för vår fortsatta vandring. Predikanten Johannes kommer från öknen och visar oss vem som kan lyfta bördan från våra axlar. Bördan som gör att vi sjunker ner, blicken riktas mot marken och stegen blir tunga. Se Guds lamm. Bördan lyfts av. Vi rätar på oss och vi kan rikta blicken på konungen av advent.

Johannes lärjungar hörde vad deras vägvisare sade. De bröt upp och följde Jesus. Det blev för dem ett livsavgörande möte.

Tor-Erik Store är pensionerad kyrkoherde som också arbetat i Senegal.

SÖNDAG 15.12.2019, Tredje söndagen i advent

Söndagen ger kyrkoåret puls. Varje söndag har ett namn och ett tema som återkommer i bibeltexterna. Den här sidan berättar vad de närmsta två söndagarna handlar om i våra kyrkor.

Den här söndagen

är **Johannes Döparen huvudperson**. Johannes uppmanade folket till ånger och bättring. Hans framträdande var ett tecken på att profetiorna var på väg att uppfyllas: Frälsaren skulle snart komma. Temat för söndagen är **Bered väg för konungen**.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN
Mal. 4:5–6

ANDRA LÄSNINGEN
2 Petr. 1:19–21

EVANGELIUM
Matt. 11:11–19
eller Joh. 1:35–37

"När Jesus kom gående, såg Johannes på honom och sade: 'Där är Guds lamm.' De båda lärjungarna hörde vad han sade och följde efter Jesus."

Läs mera i
Joh. 1:35–37.

Psalmförslag

12, 14, 896, 873.
Psalmerna är valda av
Dag-Ulrik Almqvist.

*Herre Jesus Kristus,
låt oss få möta Honom
"Guds lamm" som ger oss
sin nåd. Lys upp vår väg
adventstidens mörker.
Amen!*

Bönen är skriven av Tor-Erik Store.
Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökordet #bönetwitter

SÖNDAG 22.12.2019, Fjärde söndagen i advent

Nästa söndag

tillägnas **den väntande Maria**. Nu har julförberedelserna nått sitt slutskede och vi ska vara redo att ta emot det stora budskapet. Temat är **Herrens födelse är nära**.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN
1 Mos. 21:1–7

ANDRA LÄSNINGEN
Hebr. 6:13–19

EVANGELIUM
Matt. 1:18–24

"Allt detta skedde för att det som Herren hade sagt genom profeten skulle uppfyllas: Jungfrun skall bli havande och föda en son, och man skall ge honom namnet Immanuel."
Läs mera i
Matt. 1:18–24.

Psalmförslag

57, 837, 11, 5.
Psalmerna är valda av
Dag-Ulrik Almqvist.

”Sprid i vår vinternatt, glans av din fägring ...”

Luciatraditionen är en blandning av historia och legend. Flickan från en välbärgad familj som led martyrdöden för sin tro på 300-talet – idag en symbol för ljus och värme mitt i vintermörkret.

Luciadagen, fredag 13.12:

kl. 9: Lucia i Malax kyrka.

kl. 17.30: Luciaandakt i Åbo domkyrka

kl. 18:

Luciaandakt i Pargas kyrka.

Luciabön i Nagu kyrka.

Luciaandakt i Korpo kyrka.

Luciakröning i Houtskär kyrka.

Luciakröning i S:t Görans kyrka, Mariehamn.

Luciafest i Kvevlax kyrka.

kl. 18.30:

Luciakröning i Nedervetil kyrka.

Luciakröning i Terjärv kyrka.

kl. 19:

Luciakröning i Närpes kyrka.

Luciakonsert i Jakobstads kyrka.

Lucia lyser upp mörkret även efter själva luciadagen – titta i församlingarnas program!

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas församlingsdistrikt:

Fr 13.12 kl. 18: Luciaandakt i Pargas kyrka, Nuotio-Niemi, Lehtonen.

Lö 14.12 kl. 16.30: Pargas kyrkas orgel 50 år, jubileumskonsert i Pargas kyrka.

Sö 15.12 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Nuotio-Niemi, Lehtonen.

On 18.12 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Nuotio-Niemi, Lehtonen. Rebecca Sretenovic, sång och Josefin Sundström, piano.

Sö 22.12 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Lidén, Lehtonen.

– **kl. 18:** De vackraste julsångerna i Pargas kyrka, Lidén, Lehtonen. Pargas kyrkokör medverkar.

Nagu kapellförsamling:

Fr 13.12 kl. 18: Luciabön i Nagu kyrka, Kjell Granström, Robert Helin. Folkhälsan och förs.

Sö 15.12 kl. 17: Kvällsskyrka i Nagu församlingshem, Kjell Granström, Robert

Helin, Eeva Granström, Outi Öhman. Efter gudstjänsten gemenskap kring kaffe- och tebordet.

On 18.12 kl. 18: De vackraste julsångerna i Nagu kyrka, Kjell Granström, Robert Helin.

To 19.12 kl. 18: Kauneimmat joululaulut, de vackraste julsångerna på finska i Nagu kyrka.

Korpo kapellförsamling:

Fr 13.12 kl. 18: Luciaandakt i Korpo kyrka, Killström, Granlund.

Sö 22.12 kl. 18.30: Norrskata kyrkas julandakt, Killström, Granlund.

Houtskär kapellförsamling:

Fr 13.12 kl. 18: Luciakröning i Houtskär kyrka, Lagerroos, Söderlund.

Sö 15.12 kl. 11: Högmässa i Houtskär kyrka, Lagerroos.

To 19.12 kl. 13.30: De vackraste julsångerna på Houtskär Fridhem.

– **kl. 17:** Kauneimmat joululaulut, de vackraste julsångerna på finska i Houtskärs prästgårdssal.

Lö 21.12 kl. 18: De vackraste julsångerna i Houtskär kyrka. Glögg och pepparkakor i kyrkan från kl. 17.30.

Iniö kapellförsamling:

Lö 21.12 kl. 14: Kauneimmat joululaulut, de vackraste julsångerna på finska i Iniö kyrka.

– **kl. 17.30:** De vackraste julsångerna i Iniö kyrka.

Sö 22.12 kl. 13: Gudstjänst med nattvard och de vackraste julsångerna i Iniö Aftonro.

ÅBO

fre 13.12 kl 17.30: Lucia-andakt, Domkyrkan. Wikstedt, Lempa. ÅSFs barnkör (dir. Sofia Liljeström) medverkar. I samarbete med Folkhälsan i Åbo

lö 14.12 kl 19: De vackraste julsångerna, Domkyrkan. Åbo Svenska Kyrkokör (dir. Marjo Danielsson), Katariina Lehtinen (tvärflöjt) och Clas Abrahamsson (andakt) medverkar

sö 15.12:

– **kl 12:** Högmässa, Domkyrkan. Mullo (pred), Grahns (lit), Danielsson. Gurstjänstgrupp Jona medverkar

– **kl 15:** Lucia-andakt och julfest, S:t Karins kyrka. Grahns, Danielsson. Skolkören Kakofoni (dir. Sofia Berlin) medverkar. I samarbete med Folkhälsan i S:t Karins

– **kl 16.30-18:** Bibelstudier med Patrik Hagman, Braheg. 9

ti 17.12:

– **kl 14.30-18.30:** Ungdomshålan, Aurelia

– **kl 18:** Tyst meditation, Aurelia

ons 18.12:

– **kl 10-12:** Familjecafé, Papinholma församlingshem

– **kl 12:** Frukostklubben, Kåren (Tavastg. 22). Tony Jäntti ”Svenska Gården – i tiden”

– **kl 18:** Bönegruppen, Aurelia

ÅLANDS PROSTERI

JOMALA

Sö 15.12 kl. 11.00: Högmässa L Serell, F Erlandsson, S Winé, J Boholm-Saarinen

Ti 17.12: Stallet öppnas och är öppet t.o.m 6.1

MARIEHAMN

FR 13.12 kl. 18.00: Luciakröning i S:t Görans kyrka. Programblad 5€. Kyrkan öppnar kl. 17.00.

ÅBO

Juldagsfest

Om du vill dela julgemenskap över en tallrik risgrynsgröt och annat gott från julbordet är du varmt välkommen på juldagsfest! Både stora och små, ensamma och familjer är välkomna!

Juldagsfesten firas på **jul-dagen den 25.12 kl. 15–18 i Aurelia**, Auragatan 18, vån 1. Vi äter gott, sjunger allsång, firar andakt och delar julglädje.

Anmälningar tas emot av **Sofia Liljeström**, sofia.liljeström@evl.fi, 040-341 74 87 under tiden 10–20.12.2019. Vill du bidra med program, mat, festdekorationer, talkokrafter eller bilskjuts anmäler du det till Sofia under anmälningstiden.

Luciafest i kyrkan: fr 13.12 kl.18. Efteråt barnens julfest i församlingshemmet med ringlekar och servering. Ta med en julkapp för varje barn, värde 3–4 €/st

Gudstjänst med de vackraste julsångerna: sö 15.12 kl 18 i kyrkan. Kyrkokören, Kvevlax sångkör, Barnkören, Triplex och Stråckdraget. Bertil Blom och Roger Holmlund sitter vid pianot. Dirigenter är Yngve Svarvar och Rodney Andrén. Kyrkoherde Fredrik Kass medverkar.

Mathjälpen: ti 17.12 kl 10 i drängstugan.

MALAX

FRE 13.12 kl. 9: Lucia med Yttermalax skola i kyrkan.

LÖ 14.12 kl. 18: Julkonsert med barnens vackraste julsånger i kyrkan, med Evangelicum, Evangelikidz och Evangelivox. Andakt. Fritt inträde. Tornberg, Lax.

LÖ 14.12 kl. 19: Tonårsträff i FH. Vi julpyslar och gör julgodis.

SÖ 15.12 kl. 10: 3 sö i advent. Högmässa i kyrkan. Vasa Sångargilletts seniorkör med dir. Rainer Holmgård medv. Kyrkkaffe i KH. Tornberg, Lax.

SÖ 15.12 kl. 18: Kauneimmat joululaulut, i kyrkan. Norrback, Lax.

TI 17.12 kl. 10: Diakonins utdelning av julmatkassar, kl 10–14 i KH.

ON 18.12 kl. 13: De vackraste Julsångerna på Malax Åldringshem/Tallgården. Wilhelm Bonn medv.

PETALAX

Gudstjänst med de vackraste julsångerna: sö 15.12 kl. 18 i kyrkan. Tornberg, Brunell. Ulf Lidman, Petalax och Bergö kyrkokörer samt barnkören medverkar. Kyrktaxi.

Barnens julkyrka: to 19.12 kl. 9.30 i kyrkan. Tornberg, Brunell, Norrgård.

REPLLOT

Gudstjänst, julfest + mat för hela familjen: sö 15.12 kl. 12 i FH. Camilla Svevar, Michael Wargh, Bläsensamble. mfl. Anmälan för maten senast 12.12 till e-post: replot.forsamling@evl.fi eller tel. 06-352 0005. Frivillig avgift.

SOLF

Pensionärernas julfest: 13.12 kl 13 i församlingshemmet. Festtalare Ann-Mari Audas-Willman. Luciatåg från Solf skola medverkar. Andakt av Mats Björklund. Kaffeservering.

Bjarnes musikskolas Ljusfest: 13.12 kl 18.30 i kyrkan. Lucia, elevuppträdanden och andakt.

Högmässa: 15.12 kl 10 Mats Björklund och Karolin Wargh

Barnens och familjernas julfest i kyrkan: 15.12 kl 15. Program av barnen. Efteråt servering i församlingshemmet.

Julvandring på Stundars: 18.12 från kl 18.

Mathjälpen: varje torsdag kl 17.30–18.00, Stundarsvägen 1 (ingång från gårds-sidan)

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE

To 12.12 kl. 19: Christmas Jazz i kyrkan, Mariah Hortans/M Sandberg Duo. Kollekt.

Sö 15.12 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan, Björk, Ray, textläsare Jonas Forsblom. Dop i gudstjänsten.

– **kl. 13:** Söndagsskolljulfest i Punsar bönehus.

Sista anmälningssdag till Julfest med middag på julaften i församlingshemmet. Anmäl dig på tfn 018-5360 senast kl. 14.00.

LÖ 14.12 kl. 19.00: Luciakonsert i S:t Görans kyrka, församlingens Barnkör, Stella Vokalensemble gästar konserten med några sånger. Dirigent och piano – Anders Laine.

SÖ 15.12 kl. 10.00: Ortodoxmässa på Margaretagården.

SÖ 15.12 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka, medverkar gör Mats Backman – orgel, Kinga Prada Sagvik – tvärflojt. Kyrkkaffe.

MÅ 16.12 kl. 15.00: Sista anmälningssdag till jullunchen den 20 december på Lemböte lägergård. Anmäl dig på tfn 018-5360 senast kl. 15.00.

Kyrktaxi: till Gudstjänst, tfn 018-19500.

SUND-VÅRDÖ

Söndag 15.12 kl. 14.00: Högmässa i Vårdö kyrka. Carolina Lindström, John-Adam Sjölund. De vackraste julsångerna. Kyrkkaffe.

Tisdag 17.12 kl. 19.00: Julkonsert med kören Spirit i Sunds kyrka. Dir. John-Adam Sjölund. Frivillig kollekt till Barnens Bank.

<http://sund-var doforsamling.fi/>

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

To 12.12 kl 19.00: De vackraste julsångerna i Helenelund byagård. Dese-re Granholm, Janne Heikkilä.

Sö. 15.12 kl 11: Högmässa, Heikkilä, Granholm

Ons. 18.12. kl. 18: Julkonsert med Lions. Finlands Lucia deltar. Program 15 euro för vuxna, barn och ungdomar under 18 år gratis. Mera info i KorsnäsNytt.

KRISTINESTAD

kristinestadssvenskaforsamling.fi

Fre 13.12 kl. 19: Ekumenisk bönestund i kyrksalen i Lfd's förs.hem.

Lör 14.12 kl. 18: Julkonsert i Krs kyrka. Cia Rönnqvist, andakt Gunilla Teir.

Sön 15.12 kl. 10: Högmässa i Lappfjärds kyrksal. Norrback, Martikainen.

Sön 15.12 kl. 18: Gudstjänst och De vackraste julsångerna i Sideby kyrka. Norrback, Martikainen, Glädjedropparna. Kyrkkaffe. Transport, 0400-763325 (ring dagen före!).

Ons 18.12 kl. 8.45: Morgonbön i Krs kyrka. Norrback.

Ons 18.12 kl. 19: De vackraste julsångerna i Henriksdals bystuga. Engström, Martikainen.

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi
Närpes

Fr 13.12 kl 19: Luciakröning i kyrkan.

Lö 14.12 kl 15: Övning i kyrkan för De vackraste julsångerna, G o S.Lindén.

Sö 15.12 kl 12: Gudstjänst Audas-Willman, Lindén.

Sö 15.12 kl 18: Julkonsert i kyrkan med André Linman.

Må 16.12 kl 19: Julauktion i Rangsby bykyrka, Kristina o Alf Örn.

On 18.12 kl 18: Julbord i förs.hemmet för alla frivilligarbetande i Närpes församling, textläsare, kyrkvärdar, väntjänsten, körsångare m.fl.

On 18.12 kl 18: Kyrkofullmäktige i förs.hemmet, julbord kl. 18, möte kl. 18.30.

Övermark

To 12.12 kl 13: Julsamling för alla syför-eningar i förs.hemmet.

Fr 13.12 kl 18.30: Adventscafé i förs.hemmet Göran Räfsbäck, Blomberg, Lindén, Ingvesgård.

Sö 15.12 kl 15: Julfest i Frönäs bykyrka, Tomas Klemets, Jakobsson, Heikkilä.

Sö 15.12 kl 18: Julfest i Bodbacka bönehus, Tomas Klemets, Jakobsson.

Ti 17.12 kl 18.30: Julkören övar i förs.hemmet, Rosengård.

To 19.12 kl 9: Julkyrka för Övermarks skola.

Pörtom

To 12.12 kl 13: Julfest för pensionärer med julgröt o kaffe i förs.hemmet.

Sö 15.12 kl 10: Gudstjänst Ingvesgård, Heikkilä.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ

Fr 13.12 kl. 20: Ungdomskväll i församlingshemmet.

Lö 14.12 kl. 18: De vackraste julsångerna i kyrkan, Brunell, julkören, Englund.

Sö 15.12 kl. 14 III Advent: Högmässa, Englund, Brunell.

KORSHOLM

Pensionärernas julfest med julgröt: 12.12 kl 12–15 i församlingshemmet i Gamla Vasa.

Ungdomarnas julfest: 12.12 kl 18.30–20 i Ungdomsgården i Gamla Vasa.

Högmässa: 15.12 kl 11 i kyrkan o. kl 13 i Smedsby fg. Lindblom o. Nordqvist-Källström.

De vackraste julsångerna för små och stora: 15.12 kl 16 i kyrkan, Lucia, Lindblom, Westerlund, Nordqvist-Källström, församlingens barn- och ungdomskörer o. orkester

De vackraste julsångerna: 15.12 kl 19 i kyrkan, Lindblom, Westerlund, Nordqvist-Källström, församlingens körer och orkester samt Johan och Juristerna.

Finlands Lucia: 18.12 kl 19 i kyrkan. Kammarkören Psallite, dir. Westerlund, Singsbykören, dir. Jenny Mendelin, Berg o. Nordqvist-Källström. Arr. Folkhälsan.

Julgudstjänst: 19.12 kl 10.30 i kyrkan. Helsingby och Tölby-Vikby skolor, Lindblom o. Westerlund.

Julgudstjänst: 20.12 kl 9.15 i kyrkan. Norra Korsholms skola, Bergström o. Westerlund.

KVEVLAX

Karakaffe: to 12.12 kl 9.15 i drängstugan. Julgröt o julsånger med Rodney Andrén.

Pensionärssamling: to 12.12 kl 13 i församlingshemmet. Vi inleder med julgröt o kaffe. Efteråt Luciaprogram med barn från Kvevlax skola, sång av Pensionärskören, m.m.

Bön och nattvard: fr 13.12 kl 8.45 i kyrkan.

JAKOBSTAD

FR 13.12 kl. 19.00: Luciakonsert i Jakobstads kyrka, Sångens Vänner, dir. Bill Ravall, Wester. Stadens Lucia, andakt Björkholm-Kallio.

FR 13.12 kl. 19.00: In da house i Församlingscentrets ungd. utr., Johanna Eklund.

SÖ 15.12 kl. 12.00: Gudstjänst i Jakobstads kyrka, Smeds, Wester. Katarina Vestersunds gudstjänstgrupp.

SÖ 15.12 kl. 13.30: Julbön på Ahlbäckshemmet, Krokfors, Wester.

SÖ 15.12 kl. 14.00: SLEF:s julfest i Församlingscentret, predikan Jimmy Österbacka, sång och musik Raimo & Boris.

SÖ 15.12 kl. 14.00: Mässa på finlands-svenskt teckenspråk i Mariahemmet, dövräst Maria Lindberg.

SÖ 15.12 kl. 15.00: Sammankomst i Skutnäs bönehus, inledningsbön Ove Gädde, predikan Richard Eklund. Kaffé efteråt.

SÖ 15.12 kl. 17.00: Fokus i Församlingscentret. Bibelstudium, Esra och Nehemja, Krokfors. Mats Sjöhlinds lov-sångsteam.

SÖ 15.12 kl. 18.00: Gudstjänst med de vackraste julsångerna på tyska i Jakobstads kyrka, resepastor Hans-Christian Beutel, Mary Frantz. Efteråt glögg och pepparkaka.

TO 19.12 kl. 13.30: Julbön på Vårdhem Edit, Turpeinen, Borgmästare.

KRONOBY

Musikleikis: fr 13.12 kl 9.30 i förs.hemmet.

Jul- Lyktan: lö 14.12 kl 20.00 vid Lyktan.

Gudstjänst: sö 15.12 kl 10.00 i kyrkan, Wallis, Ellfolk-Lasén.

Julfest (SLEF): sö 15.12 kl 13.00 i förs.hemmet, Charles Isaksson.

De vackraste julsångerna: sö 15.12 kl 18.00 i kyrkan, Ellfolk-Lasén, Wallis, Karleby Gosskör, dir. Martti Laitinen

Dagvårdens och förskolans julkirka: on 18.12 kl 9.30 i kyrkan, Sandbäck, Ellfolk-Lasén.

Kyrkokörsövning (flyttad): on 18.12 kl 14.30 i fh

Julfest vid Sandbacka Vårdcenter: to 19.12 kl 13.00, Wallis, Ellfolk-Lasén

Julfest vid Herberts Hus: to 19.12 kl 16.00, Wallis, Ellfolk-Lasén

LARSMO

Fre 13.12 kl. 20 Ungdomarnas julfest: i Xodus. Program av unga ledare, nattvardsgång.

Sö 15.12 kl. 10 Högmässa: Lassila, Forsman. Kyrkvärd: Storströmmen I. - **kl. 18 De vackraste julsångerna:** i kyrkan. Kyrkokören, Forsman, andakt Lassila.

Må 16.12 kl. 12 Jul i gemenskap: i församlingshemmet. Jakobstads Lucia, sång av skolbarn, andakt Boris Salo. Vi bjuder på julgröt och kaffe. Behöver du skjuts eller ledsagare? Kontakta Carina Lassila tfn 040 868 6954 eller Pia Fagerholm tfn 040 868 6966. Alla varmt välkomna!

On 18.12 kl. 18-20 Språkcafé: i huvudbiblioteket i Holm. Eget program för barnen. Arr. Larsmo kommunbibliotek, FRK i Larsmo, Larsmo församling.

Lö 21.12 kl. 18 Kauneimmat joululaulut: i församlingshemmet. Wiklund, sång Johanna Lill-Thylin, andakt Sjöblom, kyrkkaffe.

NEDERVETIL

FR 13.12 kl. 13.00: Andakt med nattvard i pensionärshemmet, Store, Smedjebacka.

FR 13.12 kl. 18.30: Luciakröning i kyrkan.

SÖ 15.12 kl. 9-10: Luciafrukost i fh till förmån för missionen.

SÖ 15.12 kl. 10.00: Gudstjänst, Kavilo, Smedjebacka.

SÖ 15.12 kl. 14.00: De Vackraste Julsångerna i kyrkan, Kyrkokören, Smedjebacka och Kavilo.

ON 18.12 kl. 18.30: Julkaffe i fh för Kyrkokören, Gudstjänstgrupperna och andra frivilliga arbetare.

FR 20.12 kl. 8.30: Julkyrka för lågstadiet.

FR 20.12 kl. 13.00: Andakt med De Vackraste Julsångerna i pensionärshemmet. Julkaffe.

NYKARLEBY

Centrum

To 12.12 kl 18 Multikulturell julfest: fh, med flyktningvännerna rf, knytkalas. Sundstén, Vesternäs, Minna Rudnäs, Tony Forsbacka m.fl.

Lö 14.12 kl 19 Julkonsert: kyrkan, kören Ichtys, Mrs Bighill singers, andakt Östman.

Sö 15.12 kl 14 Konsert: kyrkan, Nykarleby damkör, Karleby kammarkör, solist Teemu Lillrank, andakt Mia Andersén-Löf.

- **kl 18 Byagudstjänst:** med de vackraste julsångerna, Markby byagård. Andersén-Löf, Lönnqvist, Borgmästare.

- **kl 18 De vackraste julsångerna:** kyrkan, Edman, Ringwall, sång Ellinor Haglund, trumpet Caj Nordström.

Munsala

To 12.12 kl 19 Julkonsert: "En nordisk jul", kyrkan, Thomas Enroth, Erik-André Hvidsten, Vasa stadsorkester. Biljetter äv. vid dörren.

Sö 15.12 kl 12 Högmässa: kyrkan, Sundstén, Näs.

- **kl 14 Hela familjens julfest:** Pensala bönehus, Sundstén, Näs, gitarrgruppen SALEM m.fl.

To 19.12 kl 13 Julandakt: pensionärshemmets matsal, Sundstén, Näs, Holm-Haavisto, servering.

Jeppo

Sö 15.12 kl 10 Högmässa: kyrkan, Östman, Ringwall.

On 18.12 kl 13 Julandakt: med stadens lucia, pensionärsbostädernas matsal, Åkervägen 4. Östman, Lönnqvist, Vesteräs.

To 19.12 kl 19 Dagklubbens julfest: fh.

- **kl 19 Julmys på Loftet:** andakt o gemenskap.

PEDERSÖRE

www.pedersoreforsamling.fi

To 12.12 kl 18.30: Julfest med dagklubbarna i Lepplax bykyrka

Fr 13.12 kl 14: Andakt i Pedersheim, Eklund, Östman

Lö 14.12 kl 19: De vackraste julsångerna i kyrkan, Jakobstads lucia, församlingens körer och kantorer, andakt Österbacka

Sö 15.12 kl 10: Gudstjänst i kyrkan, lit. Erikson, pred. Österbacka, kantor Östman

Sö 15.12 kl 14: Byns och söndagsskolas gemensamma jul fest i Lövv bönehus, Erikson, Pandey

Sö 15.12 kl 15: Sammankomst i Flynängens bönehus, Rune Östman, tolkning

Sö 15.12 kl 15: Forsbykören övar i bykyrkan

Ti 17.12 kl 10.15: Julandakt med Dresinen i Kyrkhemmet i Bennäs, barnfamiljer välkomna, Snellman, Pandey

On 18.12: Församlingskansliet stängt

PURMO

Sö 15.12 kl. 10: Högmässa i kyrkan, Portin, Johansson.

- **kl. 14:** Byajulfest i Åvist.

Ti 17.12 kl. 13.30: Kenyamissionsmöte i Emaus bönehus, julkaffe, andakt Forsblom. Alla välkomna!

TERJÄRV

FR 13.12:

- **kl 13:** Pensionärernas julfest i förs.h, khden, kantorn, Luciatåg m.m

- **kl 18.30:** Luciakröning i kyrkan.

3.sönd. i advent 15.12 kl 12 (obs tiden): Gudstjänst, Niklas Wallis, Stefan Lönnqvist.

TO 19.12:

- **kl 13.30:** besöker Kyrkokören Backebo, kl 14.15 Terjärv vårdcenter.

- **kl 18 - 19.30:** Julglögg för förtroendevalda och frivilliga medarbetare i förs.h.

FR 20.12:

- **kl 9:** Skolgudstjänst, khden, kantorn, sång av skolelever.

- **kl 10:** Barnens skolandakt, Catrine Ahlberg, Britt-Mari Ahlsved, khden, kantorn.

LÖ 21.12 kl 19: Manskörens julkonsert i kyrkan, Simon Granlund och Mats Sångfors, solister; Kenth Granbacka, piano; Karl-Gustav Sundman, dirigent.

4 sönd. i advent 22.12:

- **kl 10:** Gudstjänst i Kortjärvi, khden, kantorn.

- **kl 18:** De vackraste julsångerna i kyrkan, barnkören, luciakören, khden, kantorn.

NYKARELBY & KVEVLAX

Julglädje med Ichtys

Kören Ichtys bjuder på julglädje i form av traditionella julsånger i gospel-arrangemang. Julglädje hoppas vi sprida genom vår glada sång, men också genom att samla in medel till Hoppets Stjärna.

Den första konserten hålls i **St. Birgitta kyrkan i Nykarleby 14.12 klockan 19.** Aktuella Mrs BigHill singers, som nyligen gett ut skivan "Tro", medverkar både som egen grupp och tillsammans med kören. Trion Trinity medverkar också i konserten. Kören kompas av det eminenta bandet som Stefan Jansson leder. Egon Veevo spelar bas, Marcus Björkholm trummor, Robert Granholm keyboards och Sebastian Sundqvist spelar gitarr. Inget inträde uppbärs, men vi samlar in en kollekt för omkostnaderna och överskottet går till Hoppets Stjärna.

Den andra konserten hålls i **Elimkyrkan Kvevlax 22.12 kl.18.** Då kommer Julius och Julia Rinne att delta med musik. Istället för Mrs BigHill Singers uppträder nybildade Heartbeats på konserten.

Mrs BigHill Singers leds av Heidi Storbacka, kören Ichtys av Tomas Koskinen och Heartbeats av Maria Drifell. Välkomna att sprida julglädje med oss!

Måste julklappen
vara något man
kan paketera?
FOTO: UNSPLASH

Våga prata om julklapparna!

Julklapparna måste inte vara ett hot mot miljön eller plånboken, säger den gröna bloggaren Julia Degerth. Men hon vet att det inte är en enkel fråga. TEXT: ERIKA RÖNGÅRD

Julia Degerth driver bloggen Grön i Åbo där hon skriver om hur man kan göra bättre val för miljön. Själv har hon inte gett eller fått julklappar på flera år.

– Julklappar har fått en negativ klang i mina öron. Jag skulle vilja ändra på innebörden.

En orsak till att hon ser julklapparna som problematiska är att så mycket fokus ligger på att man ska ge något och så lite fokus på vad man ger.

– Det leder lätt till att man köper något oetiskt.

Om man ändå vill ge något tipsar hon om att man kan ge bort sånt som mottagaren ändå skulle ha köpt – till exempel något ätbart.

Allt man ger måste inte vara nytt.

– Det finns jättemycket fint på loppis, eller så kan man ge bort något man har hemma men inte använder. Det kan nästan kännas

lite tabubelagt att göra så, men egentligen är det ju fantastiskt om någon annan kan få användning för det!

Om man känner att man inte vill eller orkar ge något materiellt kan man ge upplevelser eller tjänster.

– För att göra det mer som en julklapp kan man göra ett presentkort där man skriver att du får boka in mig för den här typen av hjälp. Jag skulle bli jätteglad om någon kom hem till mig och städade! Man kan också ge barnpassning till småbarnsfamiljer.

Vissa julklappar ger mottagaren känslan av att ha hjälpt någon annan.

– Min pojkvän har till exempel köpt en julklapp anonymt till en elvaårig pojke via en insamling. Man kan också stöda någon organisation som hjälper familjer som har det ekonomiskt svårt.

För Julia Degerth är det en lättnad att inte ge eller få julklappar.
FOTO: PRIVAT

Prata om julen

Trots att Degerth drivs av ett starkt miljöengagemang säger hon att julklapparna är en bredare fråga.

– En orsak till att jag vill prata om det här är att det finns människor som lever i en situation där de faktiskt inte har råd att köpa julklappar.

Hon tycker att vi borde prata mer om hur olika julen kan se ut.

– Inför jul möts vi av budskap om vad vi ska ha på julbordet och vad vi ska ha på oss. Det handlar inte bara om pengar, utan det kan också handla om att man inte har någon att fira med.

För henne känns det som en stor lättnad att inte få eller ge julklappar.

– Det tar bort mycket av stressen inför julen. Men jag förstår att det kan vara svårt för andra, att julklappar kanske gör att man känner sig älskad och känner att någon tänkt på en.

Svårast tänker hon att det är i en barnfamilj där barnen kanske jämför julklappar med sina kompisar.

– Jag vill ju att alla barn ska känna sig älskade och sedda under julen. Om det går att ordna med hjälp av de här tipsen är det jättefint, men de fungerar knappast för alla.

– Det finns absolut en glädje och överraskning i att ge julklappar. Det behöver inte vara något dåligt, och alla måste inte sluta ge julklappar, fast det kanske låter som om jag tycker det.

Andrum kl. 6.54

(med repris 9.10)

Fredag 13.12 Hedvig Långbacka, Helsingfors

Måndag 16.12 Monica Heikel-Nyberg, Grankulla

Tisdag 17.12 Björn Wallén, Ingå

Onsdag 18.12 Sofia Liljeström, Åbo

Torsdag 19.12 Philip Hällund, Kökar

Aftonandakt kl. 19.15

Fredag 13.12 Margareta Puiras, Ekenäs

Lördag 14.12 kl. 18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 15.12 Bered väg för konungen.

Textläsare: Sofia Böckelman och Henrik Böckelman.

Måndag 16.12 John Vikström, Åbo

Tisdag 17.12 Mia Anderssén-Löf, Jakobstad

Onsdag 18.12 Sissel Lund-Stenbäck, Esbo

Torsdag 19.12 Heidi Jäntti, Sibbo

Gudstjänst kl. 13.03

Söndag 15.12 Gudstjänst med Hangö svenska församling. Predikant: Niina Mura. Liturg: Henrik Helander. Organist och klarinettist: Jan Hellberg. Körledare och pianist: Roland Näse. Kör: South Point Gospel. Textläsare: Karin Ingberg-Wiberg och Gunnel M. Helander.

Himlaliv: På väg mot det heliga

I en av byggnaderna på Mellangård i Lemland, Åland, finns en tavla som har blivit en dörrmatta. Konstnären **Henrika Lax** skapade den under den ettåriga kursen "Helighetens bilder" i Sverige. Mattan var en del av en rumsinstallation i Mariakapellet i Nyköping.

Kursen gick ut på att via konsten hitta ett språk för heligheten.

– Tanken är att det heliga rummet ska ha en tröskel och en port. En tröskel för övergången från det världsliga till det heliga, säger Henrika Lax.

Tavlan föreställer ett stormigt hav.

»Den gregorianska sången skapar stillhet i kroppen vilket gör att människan kan vila i sig själv och i ljudets resonans.«

– Jag hade målat den efter ett fotografi från mina resor mellan Åland och Sverige.

Det stormade varje gång. Det var meningen att besökare måste gå på den här målningen, över det stormiga havet. På en dörrmatta torkar man fötterna.

– Det är just så som vi behandlar det heliga och det heliga rummet, med ett slags nonchalans. Den är symbolisk precis som havet.

Henrika vill hitta det heliga bortom alla orden. Hon vill vara en missionär för människans inre.

Via den gregorianska sången, som är våra äldsta bönetradition, hittade Henrika på ett annat sätt fram till det som är ogripbart för orden. Något som har med det kristna mysteriet att göra.

– Den gregorianska sången skapar stillhet i kroppen vilket gör att människan kan vila i sig själv och i ljudets resonans.

Yle Fem måndag 16.12 kl. 18.30, repris tisdag 17.12 kl. 10.

KYRKHELG SYD 20–22.3.2020 i Helsingfors

Temat **"INFÖR DITT ANSIKTE"** uppmanar oss att reflektera över Gud som Sanningen, som den Allsmåttige som leder historiens gång och som vill leda oss i våra liv.

Kyrkhelgen hålls i Petruskyrkan, Skogsbäcksvägen 15, Helsingfors. Ingen förhandsanmälan behövs.

Medverkande: Prof. Antti Laato, chefred. Leif Nummela, vd Peter Fagerholm, sångarna Pekka Simojoki och Fiona Chow, med.lic. Pekka Reinikainen, direktor Björn Wallén, khde Daniel Björk m.fl.

MER INFO: kyrkhelg.fi

KIRKKO ESPOOSSA⁺ KYRKAN I ESBO

UNDERSTÖD FÖR MUSIK

kan sökas hos Esbo kyrkliga samfällighet

Vi stöder musikaliska projekt som berikar och utvecklar den andliga musikverksamheten i Esbo. Principerna för beviljandet av understöd och uppgifter om de dokument som ska fogas till ansökan finns på adressen espoonseurakunnat.fi.

I regel utdelas understöd på 1 000–4 000 €.

Ansökningstiden löper ut 31.1.2020, och understödet ska användas före 30.6.2021.

Förfrågningar om understödet besvaras av chefen för det gemensamma församlingsarbetet, Eero Jokela, tfn 8050 2590, eero.jokela@evl.fi.

KYRKAN⁺ I ESBO

KUNGÖRELSE

Gemensamma kyrkofullmäktige i Esbo kyrkliga samfällighet sammanträder onsdagen den 18 december 2019 kl. 18.00 i Esbo stads fullmäktigegård, Esbogatan 5.

Ärenden

1. Det regionala centralregistret, godkännande av avtalen med Kauniaisten suomalainen seurakunta och Grankulla svenska församling
2. Revidering av personalhälsovårdsstadgan
3. Uppgifter om budgetutfallet 1.1–30.9.2019
4. Esbo kyrkliga samfällighets budgetförslag för år 2020 och förslag till verksamhets- och ekonomiplan för åren 2020–2022
5. Upphandling av teleoperatörstjänster
6. Konkurrensutsättning rörande ramavtalen för små el-, VVS- och byggentreprenader
7. Anslutning till konkurrensutsättningen av elleveranserna för åren 2020–2024
8. Konkurrensutsättning av utomhusområdenas skötsel hösten 2019–2023
9. Ansökan om ändring av detaljplanen, intentionsavtal och tomtreservation för Bergans församlingsgårds tomt.

Esbo 29.11.2019

Heikki Sorvari

Ordförande för gemensamma kyrkofullmäktige

Kapellet stod i en gigantisk katedral

Han var pastor i en uppmärksammat och framgångsrik pingstförsamling i Malmö. Men ändå saknades något. Det var startskottet för en resa som ledde till Luther och till Evangeliska-Fosterlands Stiftelsen, EFS. Idag är Magnus Persson prästvigd och anställd av EFS.

TEXT OCH FOTO: **JOHAN SANDBERG**

– Många tyckte nog det var ett karriärmässigt självmord. Men det var också en befrielse. Jag hade ett uppriktigt hjärta att tjäna Gud, men framgången fångade mig. Gud blev inte målet utan medlet. Evangeliet befriade mig från behovet av att vara framgångsrik.

Han säger att framgång har en för-

måga att sätta ljuset på svagheterna. Ju större framgång desto bättre syns sprickan.

– Mitt i framgången blev bristerna smärtsamt uppenbara. Vi frågade oss hur länge det är hållbart att leva bara på entusiasm. Vi behöver ha en stabil och slitstark grund. Jag som hörde till

de äldsta började fråga mig om jag snart är för gammal i den här församlingen.

Vi träffar Magnus Persson i november i samband med Kyrkans Ungdoms höstmöte i Solf där han är huvudtalare. Han är nu anställd som inspiratör av EFS, en lågkyrklig väckelserörelse inom Svenska kyrkan.

– Jag brinner för att påminna den svenska lutherska kyrkan att förvalta sitt fantastiska arv. Man behöver inte hitta på något nytt utan frimodigt ösa ur sina egna rika källor.

Det är en över tioårig kyrkohistorisk och teologisk upptäcktsresa som Magnus Persson gjort, delvis tillsammans med församlingen United, även kallad partykyrkan. De behövde en teologi som kan ge människor en tolkningsnyckel till att förstå sina egna liv.

– Det var en ensidig betoning på tillväxt utan fördjupning. Jag fick en väldig längtan efter de kyrkliga verktygen och traditionerna som kyrkan sysslat med hur länge som helst. Det handlade inte enbart om kritik mot det vi gjorde utan framför allt om en brist och saknad.

I ett tidigt skede fann han Martin Luther som han inte läst tidigare.

– Skam till sägandes, men jag hade varit predikant och pastor i 18 år innan jag upptäckte Luther. Då jag fick hans häfte *Om en kristen människas frihet* i min hand såg jag för första gången vad verkligt evangelium innebär. Det gav mig nyckeln och verktygen att tolka skevheten i mig själv. Det var en otrolig befrielse. Därifrån tog det bara fart. Det började brinna en form av luthersk

Han kallar sig en rastlös rebell som hittat hem. Magnus Persson, tidigare pastor i partykyrkan United, är nu luthersk präst.

tedralen, Kristi kyrka, som också den svenska kyrkan i sin djupaste DNA är ett uttryck för.

– Jag är inte högkyrklig, lågkyrklig, frikyrklig eller folkkyrklig. Jag kallar mig helkyrklig. Jag vill förvalta och för-ena dessa olika strömningar.

I februari 2018 gjorde United ett kollektivt beslut med stor kvalificerad majoritet att gå med i EFS. Alla medlemmar följde ändå inte med.

– Det var en rätt så smärtsam och konfliktfylld resa.

Ni ansökte också om associativt medlemskap i pingst. Hur gick det med den saken?

– Tanken prövades men det blev inget av det. Och det har jag viss förståelse för. De skilde sig så pass mycket.

När folk frågar om han inte längre är pingstvän svarar han: jo, jag tar med mig det goda därifrån.

– Jag är väldigt tacksam för min bakgrund och allt jag fått från pingströrelsen. Det är väldigt dyrbart för mig.

I frikyrkan upplevde han ändå ett fokus på en teologi som är väldigt subjektiv. Också sakramenten blev subjektiva handlingar.

– Betoningen ligger inte på att Gud handlar med mig i dopet, utan snarare att jag handlar med Gud. Dopet handlar dock främst om Guds beslut. Det är inte vi som säger ja till Jesus utan Gud i Kristus som säger ja till oss. Det kan man bygga på långsiktigt. För mig som alltid varit upptagen av evangelisation och mission blev evangeliet ännu mera relevant när jag närmade mig Luther. Helt plötsligt svarade evangeliet mot mina egna djupaste dilemman.

Vad finns kvar av de pentekostala rötterna?

– En journalist som satt med på en mässa sade efteråt att han aldrig varit med om något liknande. Inledning- en var högkyrklig liturgi, sedan kom lovsångsteamet och det lät som en pingstkyrka där folk lyfter händerna i tillbedjan. Predikan var lågkyrkligt luthersk och nattvardsfirandet sakramentalt med en pingstvärme. Det var förbön och folk som talade i tungor. Det är en mix.

Du talar om varsam karismatik. Vad är det?

– Karismatiken, helige Andes liv och

värme har sin plats. Men alla krafter – inte bara karismatiken – som brukas kan också missbrukas. När karismatiken inte hanteras förståndigt, med ordning och liturgi, blir den som ström utan sladdar. Men sladdar utan ström som livslös liturgi är heller inte bra. Varför antingen eller? Man vill ju inte välja om man ska ha kran eller vatten i sin toalett. Man vill ju ha vatten i kranen. Så uppfattar jag frågan om man ska ha karismatik eller liturgi.

Uppfattas du och United som svikare av pingströrelsen idag?

– Den frågan måste man ställa dem. Vi har en situation i Sverige där Ulf Ekman, som är betydligt mer känd än jag, har blivit katolik. Så går jag som är hyfsat offentlig och blir luthersk präst. Vissa upplever det nog som onödiga spänningar, kanske som ett svek. Men det var länge sen vi hade

en homogen frikyrka. Jag är inte den första pingstpastorn som blivit präst och jag tror inte jag är den sista.

Idin bok Kristi kyrka – om kyrkans kännetecken kallar du dig rastlös rebell som hittat hem. Har du kommit hem eller är du på genomresa?

– Med hem avser jag inte främst ett specifikt kristet samfund utan att jag funnit ett hem i evangeliet om Kristus. Jag drömmer om helkyrklighet. I det lutherska har jag egentligen upptäckt det allmänkyrkliga. Luthers avsikt var inte starta en ny kyrka utan att reformera den katolska. Svenska kyrkan är en reformerad katolsk kyrka, det är samma kyrka som varit där hela tiden.

Behöver alla kyrkosamfund reformeras?

– Ja, jag skulle säga det. Enligt Luthers första tes av de 95 talar Jesus om människans dagliga behov av omvändelse när han säger: omvänd er. Som människa behöver jag daglig reformation från förfallet i mitt liv. Allt för många kyrkor sätter sitt hopp till innovation medan lösningen snarare är reformation. Varje kyrka måste ständigt återvända till sitt givna centrum i budskap och uppdrag, Kristi kors. Då kanske vi slipper omfattande reformationer som på 1500-talet.

sakramental väckelse inom neopentekostala United.

Luther formulerade något som gick rakt in i honom. Det stämde inte bara överens med skriften, det kastade också ljus över skriften på ett sätt som inte stod i konflikt hans egen erfarenhet.

– Helt plötsligt dök det upp en teolog som kyrkohistorien inte sett maken av sedan Augustinus. Luther var något av en 1500-talets Instagram-influencer som talade öppet om sin anfäktelse och, vad man idag skulle kalla, psykiska ohälsa.

Persson började längta efter en fördjupning och att finna rötterna.

– Jag hade en begränsad teologisk utbildning och tillhörde grenen där man betonade entreprenörskap, en karismatisk personlighet och kommunikationsförmåga. För mig var det en otrolig upptäckt att börja läsa kyrkohistoria.

– Det kändes som om jag levte hela mitt liv i ett litet kapell och trott att det var allt. Men så öppnar jag dörren och upptäcker att kapellet står i en gigantisk katedral, beskriver han.

Samtidigt upplevde han sig bestulen.

– Varför hade ingen någonsin berättat om det för mig?

Han uppskattar rymligheten i ka-

»Luther var något av en 1500-talets Instagram-influencer.«

Författaren Joel Haahtela tror att man kan skriva intelligent om religion. I hans roman ”Adèlen kysymys” reser en man till ett kloster och får uppleva ett långsamt mirakel.

TEXT OCH FOTO: **SOPIA TORVALDS**

Joel Haahtela växte upp i byn Tiuruniemi i östra Finland. Hans föräldrar hade förlorat sina föräldrar strax innan han föddes, och de packade in sin bebis och alla sina saker i en Saab 96:a och lämnade sitt gamla liv i Helsingfors bakom sig. I Tiuruniemi hade hans pappa fått jobb som läkare vid det gamla lungsjukhuset som på 30-talet byggdes för tuberkulospatienter.

– Det var en speciell plats, som en ö mitt i världen, för där fanns ingen service, bara ett bibliotek och en kantine i sjukhuset. Jag tror att jag skriver sådana böcker som jag skriver för att jag växte upp där.

Tiuruniemi var en sorts transitplats, ett ställe där ingen egentligen hörde hemma, en plats dit folk kom för att jobba ett tag eller för att få vård innan de åkte vidare. Det var ett vackert ställe, vid Saimens strand. Sjukhuset hade långa balkonger för de lungsjuka, där låg de i tiden inlindade som sanatoriepatienterna i Thomas Manns *Bergtagen*.

– Jag återkommer till detta min barndoms mentala landskap. Min barndom präglades av mina föräldrars föräldrars död, det var ett stort, gapande hål, en frånvaro, en oförklarlig sak. Frånvaro och förlust är teman som går igen i mina böcker. Våra liv formas av hur vi klarar av att leva med sådana luckor och tomrum. För mig har skrivandet varit ett sätt att lappa de där gapen och lära mig att handskas med känslan av sorg.

Att möta mysteriet

Joel Haahtela studerade medicin och specialiserade sig på psykiatri. Han är en etablerad författare med ett tiotal verk bakom sig, men arbetar fortfarande som psykiater och har mottagning ett par dagar i veckan.

– Jag tror att det är bra för min mentala hälsa att ha ett annat jobb vid sidan av författarskapet.

I hans böcker är utgångspunkten ofta den att huvudpersonen drabbats av en förlust och fallit ner i en egen, slutet verklighet varifrån hen sedan rycker sig loss. Så också i hans senaste bok *Adèlen kysymys*, som handlar om en man som hamnat i en livskris och söker sig till ett kloster i Frankrike för att lista ut sanningen om klosterhelgonet Adèles liv.

När han skriver säger sig Haahtela vårda både sina egna och läsarens sår.

– Alla våra relationer bygger på att vi speglar varandra. Litteraturen skapar en spegel i form av en parallell verklighet som gör det möjligt för oss att behandla många svåra frågor.

I *Adèlen kysymys* är blicken på den kristna tron fylld med ömhet och respekt.

– Jag har fått mycket feedback för att jag be-

handlar religion och andlighet på ett positivt sätt. I romaner kopplas religion så ofta samman med rädsla och ångest och övergrepp – och att sådant händer är ju ett problem. Men i andligt liv är kärnan ändå glädje, fröjd och skönhet, frihet och kärlek, att vi får möta mysteriet. Men av någon orsak anses det inte vara särskilt intelligent att skriva om religion.

Han är fascinerad av hur klostervärlden länkar samman frälsningshistorien med tidens cykler. På det viset får tiden helt nya betydelser. Han har själv nyss tillbringat en vecka på klosterhalvön Athos i Grekland.

– Här i världen uppfattar vi ofta tiden som en sorts obestämt drivande, utan klara hållpunkter. Men i kloster har allt hela tiden en hållpunkt, och målet är att vända sig åt rätt håll, mot Gud.

Det långsamma miraklet

I *Adèlen kysymys* letar sig huvudpersonen till klostret för att han längtar efter ett mirakel, efter helande. En av klosterbröderna påpe-

»*Det finns två sorters mirakel: snabba och långsamma.*«

kar för honom att det finns två sorters mirakel: snabba och långsamma.

– När ett långsamt mirakel sker tänker jag att det är som om en gardin plötsligt drogs undan, så att man kan se något i ett nytt ljus. För mig är bokens största mirakel att huvudpersonen, berättaren, lever i två tider: i ett nu där han som vuxen man presterar sitt liv, men också i det förflutna där han som ett hjälplöst barn varit med om en stor förlust och fastnat i den, stelnat i den stund i tiden då förlusten drabbade honom. Mannen har försökt leva med förlusten och kontrollera den, och med hjälp av helgonet kan han återknyta till den lilla pojken i sig. Adèle kommer från det förflutna och lyfter upp honom. Jag tycker det är en vacker tanke att Adèle kanske väntat i 900 år på den stunden.

Och handlar det om ett mirakel? En naturvetare skulle förklara det på ett annat sätt än en mystiker. Mirakel får inte analyseras sönder, menar Haahtela.

– Det finns olika skikt i verkligheten. Det som verkligen sker kan vara en annan sak än

Joel Haahtela går
in i lilla fastan
under veckorna
före jul.

Som om en gardin plötsligt drogs undan

vad skeendet innebär för en människa. Ofta lever vi kanske för mycket i en superrationell verklighet, där vårt hjärta är slutet och där vi inte tillåter några mirakel.

Medan Haahtela arbetade med *Adelen kysymys* blev han medlem i ortodoxa kyrkan. Ortodox blev han för att den ortodoxa kyrkans liturgiska och sakrala verklighet gjorde det möjligt för honom att möta Gud på ett personligt plan.

– Den processen ser olika ut för varje människa, men jag känner att jag skapar en Guds-kontakt via kyrkans levande verklighet.

Kanske, säger han, lockades han av den ortodoxa kyrkans historia och estetik.

– Men nästan allt är tillåtet för att skapa en Gudskontakt!

Radikal tillit

När han skrev boken om mannen som längtar efter ett mirakel ville han skriva om en plats och ett sammanhang där Gudsrelationen och bönen verkligen bidrar med något

gott i människors liv.

– I boken har jag berättaren försökt stävja sin ångest genom att kontrollera livet och klamra sig fast vid sina rutiner och regler. I klostret möter han att helt nytt sätt att se på rädsla, ett sätt där man inte kontrollerar, en radikal tillit.

Klosterbrödernas sätt att se på livet är helt annorlunda än vårt. Vi koncentrerar oss ofta på prestationer och på att kontrollera och styra våra liv.

– Vi pulsar omkring i världen, alla på vårt eget vis. Men det finns ett radikalt annorlunda sätt att förhålla sig till saker, till sin egen svaghet, till sin hjälplöshet och sina rädslor. Det är möjligt att ge upp kontrollen.

Du är psykiater. Är religion bra för den mentala hälsan?

– Inte om den förknippas med regler och ångestframkallande bruk. Men om den är kopplad till empati, nåd och godkännande – i så fall är religionen absolut en bra sak för den mentala hälsan.

KOLUMN

ERIKA
RÖNNGÅRD

Att drömma, välja och rota sig

ENGÅNG i tiden tinderdejtade jag. En gång i tiden tinderdejtade han också, och en dag möttes vi och bestämde oss för att vinka adjö till Tinder. Men i november satt vi med varsin dator i famnen och svepte igenom bildgallerier föreställande hyresbostäder och det kändes på många sätt som att ha börjat tinderdejta igen.

Först: Den positiva överraskningen över att det trots allt finns någon där ute. (Jag behöver kanske inte vara singel för alltid eller bli utan bostad i vinter!) Allt känns möjligt, vi kan gå på visning nästan var som helst – precis som jag en gång kunde gå på en första dejt med nästan vem som helst.

Sedan: Man inser att allt inte är för mig, allt inte för oss. När jag gick på dejt kunde det handla om en flackande blick, ytliga samtalsämnen eller ett allt för burdust sätt. När vi går på visning handlar det i stället om trafikbuller, kök utan plats för diskmaskin och bostäder på fjärde våningen utan hiss. Nu är det dags att uppdatera sina kriterier. En gång fattade jag beslutet att aldrig svepa till höger för att gilla en tinderprofil utan presentationstext (lite verbal behövde man vara för att få gå på dejt med mig). Nu övervägde vi allvarligt att ignorera alla lägenhetsannonser utan planritning. Vad spelar det för roll hur balkongutsikten och köksskåpen ser ut om man inte kan räkna ut hur stort sovrummet är?

*»Så här kunde mitt liv bli,
så här kunde vårt liv se ut.«*

ÄNNU SENARE: Nu är man luttrad och har gått på en del missar. Men den här verkar ju ändå så fantastisk! Så mycket värre svider det om kontaktförsöket aldrig får ett svar. Längre kommer jag att minnas den underbart vackra färgen på en sovrumsvägg som vi bara sett på fotografi.

Får man trots allt gå på visning eller dejt och känns det fortfarande bra efteråt inleds fasen av drömmier på allvar. Så här kunde mitt liv bli, så kunde vårt liv se ut. Kanske kommer jag att besöka de här trakterna ofta, kanske blir det här vår närbutik? På väg till jobbet morgonen efter en visning kastar jag längtande blickar mot huset där vi vill bo, känner igen besattheten som ett eko från andra tider när jag tittat längtande mot utvalda fönster av helt andra skäl. Men ändå på något sätt av samma orsak. I en tid när man söker efter sammanhang och tillhörighet i sitt liv är det alltid lätt att drömma, önska, hoppas och bli besviken. Allt som känns som blyxtförälskelse håller inte på sikt, och lyckan kan vänta också på de mer oansenliga platserna.

Erika Rönngård är redaktör på Kyrkpressen och bär flyttlådor i helgen.

De växte upp, men smärtan består

Filmaffischen visar en pojke i dunklet framför en kyrkas fönster där ljuset skinner genom de praktfulla glasmålningarna. Så är också *I Guds namn* en film om den lilla människan som farit illa i den ståtliga institutionen – och som trettio år senare kämpar för upprättelse och för att rättvisa ska skipas.

Pojken på filmaffischen föreställer ett av de många barn som utsatts för sexuella övergrepp inom katolska kyrkan. Filmen berättar om hur några av dessa offer hittar varandra efter att en av dem – Alexandre – försöker ställa kyrkan till svars för att den lokala kardinalen inte ingripit och för att prästen som begått övergreppen fortfarande jobbar med barn. Flera av prästens offer bildar en förening för att arbeta vidare med frågan. Genom filmen, som är en fiktiv berättelse baserad på verkliga händelser, får vi lära känna flera av personerna i föreningen. Parallellt med att berättelsen rör sig kronologiskt framåt, refererar e-postväxling med anställda

RECENSION

FILM

I GUDS NAMN

Manus och regi: Francois Ozon

I rollerna: Melvil Poupaud, Denis Menochet, Swann Arlaud

» *Vi möter pojkar som växt upp till män, men som i mötet med minnena slungas tillbaka till de barn de en gång var.*«

inom kyrkan eller händelser kring rättsprocessen, får vi se hur männen i föreningen får stöd eller blir utan stöd från sina partners, hur de närmar sig ämnet eller försöker ta avstånd från det. Vi möter pojkar som växt upp till män, men som i mötet med minnena slungas tillbaka till de barn de en gång var. Övergreppen och förövaren har de gemensamt, liksom såren och de svåra samtalen med föräldrarna som så ofta handlar om frågan: vad visste ni, varför ingrep ni inte? En av filmens stora styrkor är att den porträtt-

terar kollektivet, gruppen av män som delar erfarenheter men har olika sätta att hantera dem. *I Guds namn* visar hur de samlas i gemensam kamp – men också hur deras olikheter leder till slitningar och utmaningar och hur övergreppen inte är det enda som definierar dem.

En av de personer som får störst utrymme i filmen är fembarnsfadern Alexandre som säger att han fortfarande tror på Jesu kärlek, är en aktiv kyrkobesökare och kämpar för att kunna hålla kvar sitt andliga hem trots de övergrepp en av dess representanter utsatt honom för.

I bakgrunden finns frågan: Kan man som vuxen hela barndomens sår genom rättsprocesser? Filmen ger inget slutgiltigt svar på frågan, men kanske svaret finns i skildringen av den desperata viljan hos omgivningen att fortsätta blunda. Vare sig offrens familjemedlemmar eller den katolska kyrkan har mandat att bestämma när det är dags att sätta punkt.

ERIKA RÖNNGÅRD

Klarsynt och ömsint blick

När jag läser Malin Slottes debutbok, novellsamlingen *Fia och andra noveller*, står det snart klart för mig att författaren har en skarp blick för obekväma detaljer. Vare sig titeln eller omslaget skvallrar om dramatik innanför skalet. De flesta av de personer hon skriver om är närmast desperat upptagna med att utåt sett verka normala – rentav obörda – medan en storm av tankar rasar inom dem. Och naturligtvis får stormen inombords konsekvenser för deras handlingar. Stundvis känner jag hur pulsen höjs under läsningen, jag vrider på mig av obehag; det är inte helt behagligt att befinna sig bland dessa socialt obekväma människor – men det är välskrivet.

Fia och andra noveller är en samling berättelser om människor som på många sätt är alldeles vanliga och normala men som i de flesta av fallen inte riktigt våg-

RECENSION

BOK

FIA OCH ANDRA NOVELLER

Författare: Malin Slotte

Förlag: Schildts & Söderströms 2019

ar tro på det själv. De lever oftast nästan krampaktigt kontrollerat och deras möten med andra människor förfaller sällan ge dem spontan glädje. I stället fäster Malin Slotte en granskande blick på det obekväma i det mellanmänskliga umgänget, allt som skaver eller hotar gå fel. Det är inte en blick som känns dömande – den är klarsynt och ibland till och med lite ömsint.

Många av novellerna utspelar sig i tidningsvärlden och granskar dynamiken på redaktioner, umgänget mellan kollegor och små skiftningar i maktbalansen. Andra utspelar sig på lands-

bygden och tar upp den förändring som sker mellan den som stannar kvar och den som flyttat bort, eviga ungarlar och de givna rollerna i ett litet samhälle.

Bland novellerna sticker *Tommen* ut genom att dess huvudperson inte uppvisar samma uppenbara ängslighet i mötet med andra människor – snarare klampar han in alltför omedveten om hur andra kommer att uppfatta hans handlande. Också detta är något som framkallar mer medlidande och obehag än skadeglädje.

Det må vara ganska oskönt att kliva in i huvu-

Malin Slottes noveller ger mersmak. FOTO: CATA PORTIN

det på Malin Slottes personer och tryckas upp mot deras ofullkomliga och bökiga mänsklighet – men när den sista novellen är utläst mär-

ker jag ändå att jag skulle vilja läsa fler. Fler berättelser, om fler skälvanande och kantiga personer.

ERIKA RÖNNGÅRD

Liv och nostalgi

ISvartgrundet återvänder den rikssvenska prästen, satirikern och bildkonstnären Kent Wisti till det Jakobstad som i hans släkt närmast har ett drömligt skimmer över sig. Wistis morföräldrar emigrerade till Sverige och deras längtan efter Jakobstad har fortplantat sig över generationsgränserna.

Svartgrundet har sitt namn efter den plats där släktens sommarstuga byggdes, men den röda tråden i boken är Österbottens fattiggubbar. Dessa träskulpturer är snudd på unika för Finland och *Svartgrundet* är bitvis en resedagbok över Wistis resa till Jakobstad och hans utforskande av fattiggubbarna.

Wistis bok är ett fynd för den som känner sig hemma i Jakobstad och tycker om att höra hur andra ser på staden (ledtråd: i Wistis ögon är den som tagen ur en Astrid Lindgren-filmatisering fast med ett mörkt filter över idyllen, och hararna är stora som gräsklippare). Inga namn nämns på de personer han möter, men likt platser-

RECENSION

BOOK
SVARTGRUNDET

Författare:
Kent Wisti
Förlag: Verbum

na kan den som har lokalkännedom känna igen dem ändå.

Ändå är det här mer än en bok om fattiggubbar och Jakobstadsnostalgi. Wistis sätt att skriva om bråddjupen i livet och tron är befriande avskalat från religiösa klichéer. Inte heller bäddar han in läsaren i en mjuk rosa filt där allt blir bra. Istället skriver han om otillräckligheten i livet, om att inte duga men ändå vara älskad av Gud. Språket är stiligt utan att vara tillkrånglat, ofta humoristiskt utan att få mig att skratta högt – det är snarare så att humorn finns med för att visa på livets komplexitet. Att man kan skämta till det intill det bråddjupa allvaret.

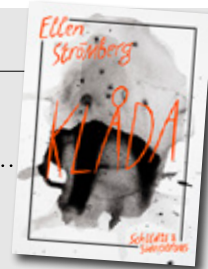
ERIKA RÖNNGÅRD

Kroppsligt och säkert språk

RECENSION

BOOK
KLÅDA

Författare: Ellen Strömberg
Förlag: Schildts & Söderströms

den här boken som gör att det känns som om den var skriven på något annat än torrt, vitt papper. Strömberg lyckas skriva sparsmakat i den meningen att det inte förekommer något frossande i ordströmmar, ordvalen är noga avvägda och välfungerande. Inte ens den tjugononde natten när ordbilderna väljer fram i en lång uppradning känns de som ett okontrollerat flöde utan snarare som en välregisserad dans där stämningen gradvis förändras.

Rebecka känns på många sätt ordinär, som en person som inte skulle väcka uppmärksamhet. Just därför blir kontrasten så effektiv när

Rebecka gräver sig in i sin kroppslighet, när hennes historia vecklas ut allt mer. Hennes dagjag försöker håller skenet uppe men under nätterna får klådan och ångesten fritt spelrum. I takt med att nätterna går blir läsaren allt mer medveten om att Rebecka inte är en alldeles pålitlig berättare.

Klåda är en berättelse om relationer och vardag, om ett vårdjobb med välfångade glimtar från arbetsplatsen. Men den är också en berättelse som handlar om en skuld känsla så stark och så plågsam att den både manifesterar sig i och gömmer sig bakom klådan.

ERIKA RÖNNGÅRD

Den Sjungande Julgranen 2019

Lördag 14.12 19:00

Söndag 15.12 18:00

Vuxna 8 / 5 €
Familjebiljett 20€
Barn u 8 år gratis

I Korsholms Kulturhus
Skolvägen 1, Smedsby

Bokning:
040 322 8049
kansli@fkf.fi

Arr: Fria Kristliga Folkhögskolan

Bostäder att hyra

Folkhälsans seniorbostäder vid Luolavuorivägen 7A, Åbo

Vi erbjuder nu enrummare
1 rum + kv 32,5 m²

Bostäderna på Luolavuorivägen är för dig som vill bo självständigt, men samtidigt ha människor omkring dig.

Vill du veta mera? Gunilla Fröberg 044 788 6312.

Bo hemma
på Folkhälsan

 folkhälsan

Psykisk hälsa för alla.

Vi vill hjälpa barn, ungdomar och vuxna som berörs av psykisk ohälsa. Via kampanjen "Psykisk hälsa för alla" kan du hjälpa oss att hjälpa. Genom att ringa våra insamlingsnummer bidrar du till kraft, styrka och hopp för dem som behöver det:
06000-55010 (du bidrar med 10 euro)
06000-55020 (du bidrar med 20 euro)
Eller betala in till konto FI40 1745 3000 2190 40 med referens 33080. Läs mer om kampanjen på vår hemsida www.fspc.fi.

TACK för ditt stöd.

Psykosociala förbundet
www.fspc.fi

Tillståndsnr: RA/2019/683

Caritas-gruppen för Svenska Frimurare
Ordens loger i Helsingfors anordnar

EN JULVÄLGÖRENHETSKONSERT

"Ja kom kära Jul"

söndagen den 22.12.2019 kl. 17.00
i Olaus Petri Kyrka, Minervagatan 6, Helsingfors

Kom och slappna av en stund och lyssna på vacker julmusik! Genom att köpa programbladet bidrar du till att julglädjen kan spridas också till många som är behov av hjälp. Konserten varar ca. en timme.

Medverkande: Tanja Kauppinen-Savijoki, *sopran*
Rabbe Österholm, *baryton*
Storkören vid Musikinstitutet
Kungsvägen med dirigent
Christel Österholm.
Dag-Ulrik Almqvist, *orgel*
Kristian Nyman, *piano*

Programblad å 15 euro vid ingången före konserten från 16.30. Intäkterna går oförkortat till Stationens Barn r.f.

LOCUS

www.locus.fi

STOR EFTERFRÅGAN PÅ HYRESLÄGENHETER

1000-tals nöjda kunder kan inte ha fel!
Vi står till Er tjänst under hela hyrestiden.

Förmedling med omtanke sedan 1993

Oy N&N Locus Ab Aff [A]
Smedsgatan 13, 00150 Helsingfors
tel. (09) 17 17 44, fax. (09) 17 00 45
locus@locus.fi, www.locus.fi

STENHUGGERI LEVANDER

- nya gravstenar
- gravering
- borttagning av gravsten
- återmontering av gravsten
- förgyllning/försilvring
- rätning
- slipning

EN MINNESVÅRD VISAR
VÖRDAD OCH VÄRDIGHET
Rönnebackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284

NÅ 80 000
HUSHÅLL I
SVENSKFINLAND
MED EN ANNONS!

KP
KYRKPRESSEN

BOKNINGAR:
040-8316545

www.kyrkpressen.fi

**Savustama
ORAVAIS
Råkeri**

TILL JULENS FESTMÅLTID

FÄRDIG DIREKT FRÅN PAKETET

www.oravaisrokeri.fi

COACHING FÖR DIG

- **Individuell coaching**
(Karriär, ledarskap, motivation, självförtroende, stress)
- **Par coaching**
(hitta glädje i vardagen, tid för och med varandra)
- **Grupp/team coaching**
(Kickoffs, projekt, utveckling, gemensamt mål)
- **Konflikter**
(lösa, förutse, förebygga konflikter)

PositiveSolutions.fi
info@positivesolutions.fi

Tom 050 381 4737
Christine 045 847 0443

Tio år i mörker

"Jag kunde inte se någon morgondag. Jag orkade inte bry mig om att jag inte gjorde det." Slutligen såg Kati en ljusglimt i Diakonissanstaltens Vamos-tjänst.

Kati hamnade i en negativ spiral efter att hennes pappa dött till följd av blandmissbruk. Hon var då en liten flicka på 7 år och kunde aldrig berätta om sina känslor för någon.

Mentala problem blev värre för varje år som gick. Först blev Kati deprimerad, sedan kom ångest och panikstörning. Hon satt hemma med gardinerna fördragna och ville stänga resten av världen ute.

"När jag var 15 hade jag nått botten. Jag fick direkt en remiss till ungdomspsykiatriska polikliniken och sedan lades jag in på sluten avdelning."

Kati levde i ett tomrum i årtal. Alla krafter gick till att äta och sova, hållas vid liv, och framtiden tedde sig som ett enda mörker. Från psykiatriska polikliniken lotsades Kati till Diakonissanstaltens Vamos-tjänst.

"Jag trodde att där får jag igen träffa någon som bara vill döma mig. Men nu bemöttes jag humant, jag var varken ett problem eller en diagnos utan en människa."

"Kanske jag ändå duger till någonting"

Den isolerade människohataren anpassade sig efter hand till gruppen och världen utanför. I Vamos fortsatte Kati också grundskolan som hade blivit på hälft.

"Jag började få ihop studieprestationer och vitsorden var till och med helt okej. Så småningom började jag tro på mig själv. När jag sedan äntligen fick grundskolans avgångsbetyg var det ett jättefint ögonblick för mig."

I dag kan Kati redan se en framtid.

"Om jag i dag får frågan om var jag ser mig själv om fem år så har jag ett svar. Jag ser mig jobba med datorer, kodning och e-sport", planerar Kati.

"Det var en liten detalj som förändrade mitt liv: jag hittade en plats där man såg på mig som en människa. Ingen är ett hopplöst fall. Det gäller bara att hitta den rätta vägen. Det här skulle jag ha velat veta redan för tio år sedan."

Många unga är just nu ensamma och utan hjälp. Du kan hjälpa. Ge en ung En orsak att leva.

Diakoniss-
anstalten

Giro

Mottagarens kontonummer	IBAN Nordea: FI85 2065 1800 1084 62	BIC NDEAFIHH	
Mottagare	Diakonissanstalten Alpgatan 2 00530 Helsingfors	Jag donerar en ungdom en orsak att leva ☐ 150 Eur ☐ 100 Eur ☐ 50 Eur ☐ 25 Eur ☐ en annan summa _____ Eur	
Betalare		Referens- nummer	32803
Underskrift		För- fallodag	Eur
Från konto nr			

Insamlingstillstånd RA/2019/120, beviljad 7.2.2019, Polisstyrelsen. I kraft 1.6.2019–31.5.2021 i hela landet, utom på Åland. Medlen används under åren 2020–2021 för att hjälpa människor som är i allra svagaste position.

Betalningen förmedlas till mottagaren enligt villkoren för betalningsförmedling och endast till det kontonummer som betalaren angivit.

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Studerande önskar hyra
ett i centrala Åbo fr. jan.
Max. hyra 600€
Tel: 045 1355780

Skötsam
ingenjörstuderande söker
en tvåa i Borgå. Tel.
0401850660

UTHYRES

Tempelgatan 17, H:fors.
50m2. Utsikt mot kyrkan.
1250€/mån. -0442649071

Stiftelsen Lillesgården
erbjuder förmånliga pen-
sionärsbostäder (ettor) i
Nordsjö, ej serviceboen-
de. 0505903780 tis-to
9-12.

Charmig patinerad trähus-
etta med egen ing i
Vöråstan/Vasa. Effektiv
bottenplan, rymligt vr,
sovalkov m dörr. Öppen
spis, eluppvärmen. Ledig fr
1.1.2020. Hyra 470 e/mån
(inkl vatten). Tel 0400-
624 399/Marlene

KÖPES

Trea i Eira, Ulrikasborg
eller Kronohagen köpes av
liten familj. Tel:
0408018121

Din marknadsannons lämnar
du enklast in via vårt webb-
verktyg som finns på
www.kyrkpressen.fi.
Priset är 4,50€ per rad.
För annonser som lämnas in
per telefon på nummer
040 831 6614 eller via
epost till adressen **annons@**
kyrkpressen.fi tillkommer en
servicekostnad på 5€.

**HELA HELA
MÄNNISKAN-
SJÄLAVÅRDSRETREAT
(EJ TYST RETREAT)**
**24-26.1.2020,
Nilsasgården, Sibbo.**

Ledare Sven Bäcksbacka
med team, anm senast 15.1.
www.helhetgenomkristus.fi
eller 044 2525269
eller epost sven@parnet.fi

Arr. Helhet genom
Kristus i samarbete
med SFV.

Lämna in din
hyresannons
via webben

KYRKPRESSEN.FI

Och spara 5 euro
i serviceavgift!

LEDIGA TJÄNSTER

KANTORSTJÄNSTEN I LARSMO FÖRSAMLING

Larsmo församling lediganslår härmed kontorstjänsten som för-
utsätter högre högskoleexamen (B-tjänst). Kantorn är ansvarig
för musikalivet i församlingen i samband med gudstjänster, för-
rättningar och andra mötestillfällen. Kantorn har också hand
om körverksamheten och den övriga musikverksamheten.

Vi önskar att du är intresserad av att utveckla musikalivet i Larsmo
församling som är en växande församling med många ut-
maningar också på musikens område. Sökande bör ha goda
kunskaper i svenska språket och nöjaktiga kunskaper i finska
språket. Tjänsten är avlönad enligt kravgrupp 601 i kyrkans
kollektivavtal och tillträds 1.3.2020 eller enligt överenskommelse.

Ansökan riktas till kyrkorådet i Larsmo församling, Marie-
holmsv. 23, 68570 Larsmo, senast den 9 januari 2020 kl. 16.00.
Den som söker tjänsten bör uppvisa straffregisterutdrag. Närmare
uppgifter om tjänsten ger kyrkoherde Max-Olav Lassila,
tel. 040 8686951, e-post: max-olav.lassila@evl.fi.

Kyrkorådet i Larsmo församling

STER SÖKES PRÄSTER SÖKES PRÄSTER SÖ

Finskt knäckebröd

Finskt godis

Svenskt knäckebröd

Svenskt godis

Mycket är olika
i våra länder,
men vår tro och kyrka
har vi gemensamt.

Nu söker vi präster till
Lycksele församling.
Prova på och jobba i
Sverige ett tag!

Vill du veta mer?

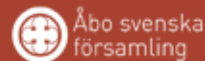
Kontakta Anna-Sara Walldén, tel: +4695027693

anna-sara.wallden@svenskakyrkan.se

eller besök: www.svenskakyrkan.se/sodralappland/ledigatjanster

Svenska kyrkan
SÖDRA LAPPLANDS PASTORAT

Vi söker en
B-KANTOR
ansökningstid 9-31.12.2019
se www.abosvenskaforsamling.fi

KYRKOSTYRELSEN[†]

Kyrkostyrelsen sköter den gemensamma förvaltningen, eko-
nomin och verksamheten för Evangelisk-lutherska kyrkan i
Finland. Vi finns i Kyrkans hus på Södra kajen i Helsingfors.

Vid verksamhetsavdelningens enhet Gudstjänst och sam-
hälle lediganslås ett vikariat som

SAKKUNNIG

i frågor som gäller jämlikhet och likabehandling

Den sakkunniga utvecklar kyrkans och församlingarnas verk-
samhet i jämställdhets- och likabehandlingsfrågor. En viktig del
är att i Finland främja Lutherska världsförbundets riktlinjer.

Anställningen är tidsbegränsad 1.3.2020-31.12.2020.

Hela platsannonsen och mera information om tjänsten finns
på adressen evl.fi/rekrytering.

Ansökan inklusive bilagor riktas till Kyrkostyrelsen och läm-
nas via den elektroniska rekryteringstjänsten på adressen
evl.fi/rekrytering senast onsdagen den 18 december 2019 kl. 16.

Frågor besvaras av chefen för enheten Gudstjänst och samhälle
Kari Latvus 040-642 9274, kari.latvus@evl.fi.

evl.fi/rekrytering

MED FINKÄNSLIG SAKKÄNNEDOM FRÅN ÅR 1945

BEGRAVNINGSBYRÅ

ARMAS BORG & Co Ab

Annegatan 12 00120 HELSINGFORS
www.arnasborg.fi

Tel 612 9890
Jour 0400 977 000

*Vad varje nära anhörig
borde veta?*

Fritt informationspaket samt kostnadskalkyl hos oss

ESBO BEGRAVNINGSBYRÅ

Esbo centrum | Esboplaten 7

Tel (09) 7002 4828 | info@espoonhautaustoimisto.fi

www.espoonhautaust.fi

Vill du vara med och göra Österbotten livskraftigt?
**STÖD SVENSKSPRÅKIG
HÖGSKOLEVERKSAMHET**

Högskolestiftelsen

Donationer och testamenten: Kontakta tf VD Kjell Blomqvist,
tel. 050 5575 180, Vasaspl. 16, Vasa
www.hogskolestiftelsen.fi Tillstånd för penninginsamling RA/2018/1137

Bibelsyn

Bibeltroget äktenskapsbrott?

Ulf Emeleus frågar sig hur det är möjligt att en kandidatlista till kyrkomötet stöder samkönade äktenskap. (KP 5.12) Vi är många som frågar oss hur det är möjligt att en kandidatlista heter "På Bibelns grund" och är full av präster som viger fränskilda. 1 Kor 7:10: "De gifta ger jag denna föreskrift som inte är min utan Herrens: en hustru får inte lämna sin man men gör hon det ändå, SKALL HON FÖRBLIO GIFT ELLER FÖRSONA SIG MED MANNEN" (min betoning). Och i samma kapitel slås fast att man är fri att gifta om sig först då ens expartner är död; allt annat är äktenskapsbrott. Det kan inte bli mera kristallklart!

Ett försök till bortförklaring är att man nog får gifta om sig om man först ber Gud om förlåtelse. Men förlåtelsen kan naturligtvis inte användas som frikort för att man med vett och vilja får leva på ett sätt som Bibeln förbjuder och det kan aldrig vara bibeltroget att välsigna det som Gud stämplat som äktenskapsbrott.

De så kallade bibeltrogna prästerna vet mycket väl att vigsel av fränskilda var otänkbar i deras krets i 1970 av de 2000 år som kristendomen funnits, men de senaste 40 åren har man börjat kalla liberalteologin för bibeltrohet. Själv understöder jag den bibeltolkning som ser kärleksbudet och gyllene regeln som Bibelns etiska centrum, och det är i praktiken det som även de som kallar sig bibeltrogna följer beträffande vigsel av fränskilda.

I samma nummer av KP mö-

ter vi en lång lista med försvarare av Päivi Räsäns skrivelser. I yttrande- och religionsfrihetens namn måste Räsänen få uttala sig, menar man. Räsänen har bl.a. skrivit i en omtalad tweet att Pridetag är något "jossa häpeä ja synti nostetaan ylpeyden aiheeksi" (ung. där man upphöjer synd och skam till något att vara stolt över). Pridetag handlar om att sexuella minoriteter, t.ex. homosexuella, ska få vara stolta över sin kärlek, men denna kärlek stämplas alltså av Räsänen som synd och skam. Ska vi ha ett samhälle där man får säga att det är skamligt att t.ex. två homosexuella lever tillsammans? Om religionsfrihet ger rätt till det så måste det också vara lagligt att säga att det är skamligt att färgade gifter sig med ljushyade, att handikappade kommer inför Guds altare eller att ljushyade föräldrar adopterar färgade barn. För det kan väl inte vara så att man får säga saker om homosexuella som man inte får säga om andra grupper? Och det går att hitta religiösa tolkningar bakom alla här nämnda exempel. Religionsfrihet kan heller inte bara gälla Räsäns tolkningar av Bibeln utan måste ju gälla i lika hög grad för alla tolkningar av alla religiösa skrifter. Finsk lagstiftning ser ingen skillnad mellan att diskriminera människor utgående från hudfärg och utgående från sexuell läggning och om man kränker en människogrupp så blir det inte plötsligt lagligt för att man utgår från en religiös skrift.

TRYGVE CEDERBERG

Bibelsyn

Gammal smuts och hemliga synder

Rom 1:26-27 har tolkats betydligt att homosexualitet är synd. Dessa verser skall inte rivas i sär från hela slutet av romarbrevets första kapitel. Verserna 24, 26 och 27 beskriver rituella samlag som ett inslag i avgudadyrkan. Detta fenomen var också bekant för judarna, vilket framgår av 1 Mos 38. Tolkningen om ett generellt förbud mot homosexualitet är sålunda gammal smuts som borde rensas. En mera relevant och högaktuell tolkning av Rom 1 är att Gud inte vill ha några som helst sexuella handlingar förknippade med gudadyrkan eller själavård, för sådant tillhör avgudadyrkan.

Luther har presenterat en fundamental förklaring till Ps 19.13 och Pred 7:20. Enligt

Luther syndar alla människor hela tiden utan att vara medvetna om det, och i synnerhet då när de tror sig göra som Gud vill. För att inte komma för nära våregen tid finns det faktiskt många exempel i historien, som korstågen, inkquisitionen och det trettioåriga kriget. Devanliga soldaterna trodde sig - vilseledda av överheten - tjäna Gud när de i Hans namn dödade andra människor. Nu anser somliga fortsättningsvis drygt hälften av människor skapade av Gud vara odugliga att tjäna honom likvärdiga med heterosexuella män, och sprider sin tolkning så att flera blir vilseledda.

Sacrum säljer skjortor med 55 procent bomull, 45 procent polyester som tydligen köps av präster. Ändå förbjuder 3 Mos

19:19 uttryckligen användandet av kläder med två slags garn. Tror ni att Gud rangordnar synder? Tänk om hans rangordning är den att hjärtlöshet (Rom 1:30-32) är den största synden, även om den inte lyfts fram av dem som vill vifta med sin Bibel? Enligt den kristna tron är synd inte primärt en fråga om vad vi gör utan om vad vi är. Ingen går fri, inte ens apostolarna, för Rom 3:23 bevisar att alla har syndat och gått miste om härligheten från Gud. Vi kan bara med Paulus ropa: "Jag arma människa, vem skall befria mig från denna dödens kropp?" och tro att också fortsättningen gäller: "Nu blir det alltså ingen fällande dom för dem som tillhör Kristus Jesus."

KIRSTI RIIPOLA, Nagu

Självständighet

Kallios bön aktuell också idag

Självständighetsdagens fest den 6 december i år på presidentens slott hade ett mångsidigt program. Tillsammans med Finlands TV fick man följa med bland annat när presidentparet besökte inbjudna gäster på olika platser i slottet. Besöket hos frontveteranerna var en verklig höjdpunkt i programmet. Den finländska gosskören Cantores Minores sjöng förtjänstfullt bland annat en sång med text ur Sibeliusverk Finlandia: "O, Finland, se din morgongryning randas" både på finska och svenska. Presidentparet rörde sig ledigt och pratade med pojkar i kören och med några veteraner bland gästerna. Presidentens tal till

veteranerna skapade en varm stämning. Tv-kameran fångade stämningen bland gästerna med en bild av en ung persons hand som lades på en äldre veterans hand. Jag greps till tårar. Tanken på allt vad våra soldater vid olika frontlinjer utstått i kriget för vårt lands självständighetsmårtade. Samtidigt tänkte jag på den bön som president Kyösti Kallio bad under vinterkriget 1939, när vårt land angreps från öster. I bönen bad han om Guds ingripande ifråga om förstörande krafter utifrån men också självrannsakan om omvändelse för vårt folk från "syndens och laglöshetens vägar... Herre, du har på Golgata kors övervunnit mörk-

rets makter... Herre Jesus Kristus, allt förmår vi i Dig, det tror vi på. Förbarma dig över oss." Något som vi också bör be för vår egen del.

Bönen har för en tid sedan bland annat betts i ett officiellt sammanhang. Man hittar den om man "googlar" på "Kallios bön".

Liknande tro på Guds ledning, som förut fanns bland samhällets beslutsfattare, skulle i dag också främja samhällsbygget på alla plan på ett positivt sätt. Men i stället upplever vi att de som har en biblisk kristen livssyn ifrågasätts om rätten att stå för sin övertygelse.

HANS SANDBERG, Jeppo

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Redaktionen i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn 040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A, 68600
Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktionschef
(ansvarig redaktör)
Nicklas Storbjörk
tfn 040 831 6545

Redaktör Österbotten
Johan Sandberg
tfn 040 831 3599

Redaktör
Emelie Wikblad
tfn 040 831 6836

Redaktör
Christa Mickelsson
040 831 6545

Redaktör
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Redaktör
Erika Rönngård
tfn 040 831 6322

Layout
Malin Aho
tfn 040 831 6902

Redaktörer e-post:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Utgivare:
Fontana Media Ab
Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301
158540
BIC: DABAFIHH
Paradbild: Emelie
Wikblad
Tryck: Botnia Print,
Karleby

ANNONS

Annonshittar du på:
www.kyrkpressen.fi
Annonssdeadline torsdag klockan 12 veckan före utgivning.
Annonssförsäljning:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi
Ludvig Andersson,
tfn 044 050 3020,
Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528

PRENUMERATIONER

Därför får du Kyrkpressen
Kyrkpressens adressuppgifter kommer från församlingarna, som för register över sina medlemmar. Adressuppgifterna används enbart för att skicka ut tidningen. Hanteringen av registret sker i enlighet med den europeiska dataskyddsförordningen (GDPR).
Kyrkpressen sänds till alla hem i församlingar som prenumererar på den till sina medlems-hushåll. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha KP. Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 60 € Utlandet 84 €
ISSN 0356-1275

Vilken bok vill du ge?

Marthas kokbok

Den finlandssvenska matklassikern för varje hem!

Fontana Media,
inb. 32,00

Dagens Lösen 2020

Fontana Media, hft. 10,00

Årskalendern Ecclesia 2020

Fontana Media, ringpärm 14,50

BJÖRN VIKSTRÖM En gästfri Gud, en gästfri kyrka

Hur ser en gästfrihetens teologi ut?

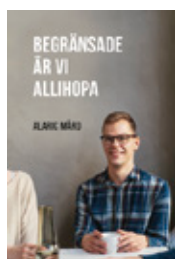
Fontana Media,
hft. 27,90

ALARIC MÅRD Begränsade är vi allihopa

Om livet. Om relationer. Om Gud. Och om begränsningar.

Fontana Media, hft. 22,90

Lyssna, leva, förstå

– festschrift till biskop Björn Vikström
Personliga brev varvas här med texter om aktuella teman.

Fontana Media, inb. 31,50

PAMELA GRANSKOG När världen inte längre är vanlig

En varm berättelse om en familj i sorg.

Fontana Media,
inb. 22,50

Julstjärnan

Spännande läsning och pyssel inför jul!

Fontana Media, hft. 7,00

Julens löfte

Kreativ pysselbok med jultema.

Argument, hft. 8,50

En väldigt högljudd jul

Den första julen var inte så tyst!

Argument, inb. 14,00

KENT WISTI Svartgrundet

Kent Wisti möter fattiggubbarna i Österbotten.

Verbum, inb. 27,50

TOMAS SJÖDIN Lita på att det ljusnar

71 krönikor om tillvarons goda krafter.

Libris, inb. 27,50

HENRI NOUWEN Ovillkorligt älskad

Dagliga meditationer för ett helt år.

Libris, inb. 26,50

Roliga Seriebibeln

Bibeln berättelser på ett roligt sätt!

Bornelings, hft. 17,50

Jul-popup!

Måndagen den 16.12 kl. 15–18

Nyheter och fyndbord! Vi bjuder på mingel, glögg och dadelkaka, välkommen!

Sandvikskajen 13, vån.1

Läs mer i vår julbilaga! Du hittar den i förra numret av Kyrkpressen och på www.fontanamedia.fi.